

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DİLEKÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ



1'inci Toplantı

9 Haziran 2021 Çarşamba



(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mihrimah Belma Satır'ın, Komisyona yeni gelen Urfa Milletvekili Aziz Aydın'ın "hoş geldiniz" dediğine ve 27'nci Yasama Döneminde Komisyona ulaşan toplam dilekçe sayılarına ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Mihrimah Belma Satır'ın, Dilekçe Komisyonu olarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisi Dilekçe ve Ombudsman Komitesine yaptıkları iadeiziyarete ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı Mihrimah Belma Satır'ın, küresel olarak mücadele edilmesi gereken bir sağlık sorunu olarak tespit edilen obeziteye ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Komisyon Yasama Uzmanı Akif Celal Kocaoğlu'nun, Dilekçe Komisyonunun Kamu Denetçiliği Kurumu ile ilgili yaptığı çalışmalar hakkında sunumu

IV.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) ALT KOMİSYON RAPORLARI

1.- Obezite ile Mücadele Yöntemleri ve Cerrahi Uygulamalardaki

Malpraktis İddialarının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi
Alt Komisyonu Raporu 'nun görüşmeleri

2.- Devre Mülk ve Devre Tatil Sektörlerinde Yaşanan Mağduriyet
İddialarının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt
Komisyonu Raporu 'nun görüşmeleri



DİLEKÇE KOMİSYONU

1'inci Toplantı

9 Haziran 2021 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Dilekçe Komisyonu saat 14.35'te açıldı.

Komisyon Başkanı Mihrimah Belma Satır, Komisyona yeni gelen Urfa Milletvekili Aziz Aydınlik'a hoş geldiniz dediğine ve 27'nci Yasama Döneminde Komisyona ulaşan toplam dilekçe sayılarına;

Dilekçe Komisyonu olarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisi Dilekçe ve Ombudsman Komitesine yaptıkları iadeiziyarete;

Küresel olarak mücadele edilmesi gereken bir sağlık sorunu olarak tespit edilen obeziteye; İlişkin açıklama yaptı.

Komisyon Yasama Uzmanı Akif Celal Kocaoğlu, Dilekçe Komisyonunun Kamu Denetçiliği Kurumu ile ilgili yaptığı çalışmalar hakkında sunum yaptı.

Obezite ile Mücadele Yöntemleri ve Cerrahi Uygulamalardaki Malpraktis İddialarının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu Raporu görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Devre Mülk ve Devre Tatil Sektörlerinde Yaşanan Mağduriyet İddialarının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu Raporu görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, saat 16.29'da toplantıya son verildi.

9 Haziran 2021 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.35

BAŞKAN : Mihrimah Belma SATIR (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail TAMER (Kayseri)

SÖZCÜ: Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

KÂTİP: Mustafa KENDİRLİ (Kırşehir)

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Komisyonumuzun değerli üyeleri, kamu kurumlarından gelen değerli misafirlerimiz, değerli basın mensupları, kıymetli katılımcılar; toplantı yeter sayımız vardır.

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 27'nci Yasama Dönemindeki 3'üncü Toplantısını açıyorum.

(*)

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mihrimah Belma Satır'ın, Komisyona yeni gelen Urfa Milletvekili Aziz Aydınlık'a "hoş geldiniz" dediğine ve 27'nci Yasama Döneminde Komisyona ulaşan toplam dilekçe sayılarına ilişkin açıklaması

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Kayıtlarımıza geçmesi açısından kısaca tanışma yapalım ama öncelikle ben Komisyonumuza yeni gelen Cumhuriyet Halk Partisi Urfa Milletvekili Sayın Aziz Aydınlık'a aramıza hoş geldiniz diyorum. İnşallah, Komisyonda birlikte güzel çalışmalara imza atarız.

Kayıtlara geçmesi adına şuradan arkadaşlar başlayarak... Ben CHP Urfa Milletvekilimize hoş geldiniz dedim.

(Toplantıya katılanlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR - Değerli milletvekillerim, bildiğiniz gibi Komisyonumuzun asıl görevi anayasal dilekçe hakkının kullanılması kapsamında vatandaşlarımız ve karşılıklılık esasına dayanarak yabancılar tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilen dilek ve şikâyetleri incelemektir. Bu anlamda 27'nci Yasama Döneminde Komisyonumuza toplam 19.156 dilekçe ulaşmış bulunmaktadır, 26'ncı Dönemde olduğu gibi, bu Dönem, 27'nci Dönemde de gerek alınan nitelikli Başkanlık Divanı kararlarımız gerekse alt komisyon çalışmaları vesilesiyle Dilekçe Komisyonunun medyada tanınırlığı artmış ve toplumsal bir farkındalık her geçen gün daha da artmaktadır. Bunu da tespit etmekten dolayı mutluluğumu belirtmek isterim

İlki 9/8/2018 tarihinde, sonuncusu 28/5/2021 tarihinde olmak üzere biraz evvel bahsettiğim 19 bin küsur dilekçe için 57 Başkanlık Divanı toplantısı yapılmış, 17.401 dilekçe hakkında 9.248 Başkanlık Divanı kararı alınmış ve 57 cetvel halinde yayınlanmıştır. Ayrıca 943 adet dilekçe hıfzedilmiştir. Bu bilgiyi de takdirlerinize sunuyorum.

Değerli milletvekillerim, Dilekçe Komisyonu olarak 2'nci görevimiz ise Kamu Denetçiliği Kurumuyla ilgili çalışmayı yapmaktır. Bununla ilgili kayıtlarda olması gereken bilgileri uzman

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

arkadaşım takdim edecek.

III.- SUNUMLAR

1.- Komisyon Yasama Uzmanı Akif Celal Kocaoğlu'nun, Dilekçe Komisyonunun Kamu Denetçiliği Kurumu ile ilgili yaptığı çalışmalar hakkında sunumu

YASAMA UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – 26'ncı Yasama Döneminde Kamu Başdenetçisi olarak seçilmiş ve 5 Aralık 2016 tarihinde görevine başlamış bulunan Şeref Malkoç'un dört yıllık görev süresinin dolması üzerine 3 Kasım 2020 günü yapılan Karma Komisyon toplantısında başdenetçi aday adayları dinlenmiş, ardından yapılan seçimde belirlenen 3 kamu başdenetçisi adayı TBMM Başkanlığına bildirilmiş ve Genel Kurulun 11 Kasım 2020 tarihli 15'nci Birleşiminde yapılan seçim sonucuyla Şeref Malkoç Kamu Başdenetçiliğine tekrar seçilmiş, 1 Aralık 2020 tarihinde ise yemin etmiş ve 5 Aralık 2020 tarihinde görevine başlamıştır.

Yine 26'ncı Yasama Döneminde Karma Komisyon tarafından seçilmiş ve 2 Aralık 2016 tarihinde görevlerine başlamış bulunan Yahya Akman, Arif Dülger, Celile Özlem Tunçak ve Hüseyin Yürük'ün dört yıllık görev sürelerinin dolması üzerine 11 Kasım 2020 tarihli toplantımızda yapılan seçimde Arif Dülger, Fatma Benli Yalçın, Yahya Akman ve Celile Özlem Tunçak Kamu Denetçisi olarak seçilmiş ve ant içmiştir. Kamu Denetçisi Fatma Benli Yalçın 14 Aralık 2020 tarihinde görevine başlamış olup diğerleri görevine devam etmiştir.

Yine yıllık raporlarının görüşülmesinde Kamu Denetçiliği Kurumunun 2019 yılında yürüttüğü faaliyetleri ve önerileri kapsayan yıllık raporu hakkındaki Karma Komisyon raporu 219 sıra sayısı ile bastırılarak 25 Haziran 2020 tarihinde dağıtıldığı TBMM Genel Kurulunda 11 Şubat 2020 tarihli 46'ncı Birleşiminde görüşülmüştür.

2020 yılında yürüttüğü faaliyetleri ve önerileri kapsayan yıllık rapor ise 264 sıra sayısıyla basılarak, 1 Haziran 2021 tarihinde dağıtılarak TBMM Genel Kurulu gündeminde görüşülmeyi beklemektedir.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Mıhrimah Belma Satır'ın, Dilekçe Komisyonu olarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisi Dilekçe ve Ombudsman Komitesine yaptıkları iadeiziyarete ilişkin açıklaması

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR - Önümüzdeki günlerde raporumuzun, Kamu Denetçiliği raporunun da Genel Kurulda görüşüleceğini bekliyoruz, takipçisiyiz.

Değerli milletvekillerim, gündemimize geçmeden evvel bir konuyu daha takdirlerinize sunmak istiyorum. 13-17 Kasım 2019 tarihlerinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisi Dilekçe ve Ombudsman Komitesi üyeleri ve çalışanlarından oluşan bir heyet Komisyonumuzu ziyaret etmişti; bizimle ve diğer birtakım kurum, kuruluşlara ziyaretlerde bulunmuştu. İadeiziyaret anlamında geçen hafta içinde biz de Kıbrıs'a bir ziyaret gerçekleştirdik. Komisyonumuzdan Kayseri Milletvekilimiz İsmail Tamer, Bolu Milletvekilimiz Arzu Aydın, İzmir Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekilimiz Özcan Purçu'dan oluşan heyetle 31 Mayıs ila 1 Haziran tarihlerinde iadeiziyarete bulunduk. Ziyaretimiz sırasında öncelikle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş ve Kıbrıs Türklerinin lideri Doktor Fazıl Küçük'ün kabirlerini ziyaret ettik, çelenk koyduk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu Başkanlığı heyeti olarak temaslarımız kapsamında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Ersin Tatar'ı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclis Başkanı Sayın Önder Sennaroğlu'nu, Kıbrıs Başbakanı Sayın Ersan Saner'i, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı -ki daha evvel oranın Dilekçe Komisyonu Başkanıydı- Sayın Resmiye Eroğlu Canaltay'ı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yüksek Yönetim Denetçisi -yani Ombudsmanı- Sayın Emine Dizdarlı'yı, Büyükelçimiz Sayın Ali Murat Başçeri'yi ve kültürümüzün ve dilimizin

sınırları aşmasında en etkili, etken kurumlardan olan Yunus Emre Enstitüsünün Lefkoşa Ofisini ziyaret ettik. Ayrıca Komisyonumuz olarak, heyet olarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisi Dilekçe Ombudsman Komitesi Başkanı Sayın İzlem Gürçay Altuğra, komite üyeleri ve çalışanları ile heyetler arasında uzun görüşmeler yaptık. Biz Komisyon olarak parlamenter diplomasi açısından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti özelinde, komisyonlar seviyesinde parlamentolar arası ilişkilerin geliştirilmesini önemsemekteyiz. Bu kapsamdaki çalışmalarımızda Dilekçe Komisyonu olarak dilekçe komisyonu bulunan parlamentoların ülkelerini de zaman zaman ziyaretler yapmayı öngörüyoruz; bunun kararını hep beraber vereceğiz ve yol hayatlarımızı çizeceğiz inşallah.

Sayın milletvekillerimiz, Komisyonumuzun faaliyetleri hakkında verdiğimiz bu kısa bilgiden sonra gündemimizin 2'nci sırasında yer alan ve 31 Ekim 2018 tarihli toplantımızda kurulan alt komisyonlarca hazırlanan raporların görüşmesine geçiyorum.

3.- Komisyon Başkanı Mihrimah Belma Satır'ın, küresel olarak mücadele edilmesi gereken bir sağlık sorunu olarak tespit edilen obeziteyle ilişkin açıklaması

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR - Bilindiği üzere 28 Mayıs 2021 Cuma günü yani iki hafta önce sizlere dağıttığımız çağrı yazımızda Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 4 sayılı Kararıyla kurulan Obezite ile Mücadele Yöntemleri ve Cerrahi Uygulamalardaki Malpraktis İddialarının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu ile 5 sıra sayısıyla kurduğumuz Devre Mülk ve Devre Tatil Sektörlerinde Yaşanan Mağduriyet İddialarının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu yürüttükleri çalışmalar neticesinde hazırladıkları raporları takdim etmişti, biz de bu raporları sizlere gündemle birlikte göndermiştik. Gündemimizde yer alan işleri sırasıyla görüşürken öncelikle Alt Komisyonunda yapılan faaliyetler hakkında bilgilendirme için Alt Komisyon Başkanlarına söz vereceğim, sonra alt komisyon raporlarımızı bürokratlarla ve sizlerle tartışmaya açacağız.

Obeziteyle ilgili, alt komisyon kararımızla ilgili değerli milletvekilime söz vereceğim ama öncesinde ben birkaç şey söylemek istiyorum. Mide küçültme ameliyatlarından dolayı mağdur olan, vefat edenin aile bireylerinden bir hanımefendinin bize verdiği bir dilekçe ve daha sonra bir milletvekili arkadaşımızın akrabalarıyla ilgili yaşanan böyle bir sıkıntıdan sonra bize verdiği dilekçeyle ilgili biz çalışmaya başladık. Mahallinde, yerinde birçok toplantı yaptık, bu toplantılarda birçok arkadaşımız da bizimle birlikte oldu. Mide küçültme ameliyatlarında hekim hatası şikâyet edilmesine rağmen Komisyon olarak bu ameliyatların asıl sebebinin obezite, sağlıksız beslenme olduğunu öğrendik. Obezitenin gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde en önemli sağlık sorunu olarak, dünyada küresel bir salgın olarak artan bir sorun olduğunu tespit ettik. Bununla ilgili şöyle bir istatistiki bilgi vermek isterim: 2050 yılında dünya nüfusunun 10 milyara ulaşması ve gıda talebinde de yüzde 60'lık bir artış bekleniyor; 7,8 milyar insanın yaşadığı dünyamızda her 9 insandan 1'i yani 850 milyon insan açlıkla karşı karşıya kalırken, her gün 6 binden fazla insan açlıktan ölmekteyken, her 5 insandan 1'i aşırı kilolu veya her 10 insandan 1'i obezite sorunu yaşamaktadır. Dünyada insanların yarısı sağlıksız beslenirken yüzde 40'ı da hareketsiz bir yaşam sürmektedir. Ülkemizde ise son gelen istatistiki bilgilere göre her 3 kişiden, her 3 yetişkinden 1'inde obezite, 4 kişiden 1'inde ise kilo fazlalığı mevcut. Her 4 çocuğumuzdan birinde de kilo fazlalığı ve obezite mevcuttur. Obezite dünyada her yıl 4 milyon insanın ölümüne yol açmakta ve tüm yaş grubundaki insanlarda hastalık riskini artırmakta iken önlenabilir ölüm nedenleri arasında 1'inci sırada yer almaktadır. Küresel olarak mücadele edilmesi gereken önemli bir sağlık sorunu olarak tespit edilmiştir.

Alt Komisyon Başkanı olmam dolayısıyla bu çalışmaların hemen hemen hepsinde bulundum fakat ben bir hukukçuyum, bu Komisyonunda en önemli emek, katkı, destek Değerli Hocamızın.

İzninizle burada bir teşekkürü de Ankara Milletvekilimiz Değerli Hocama yapmak isterim. Kendisi cerrah, bizim Komisyonumuzun üyesi değil ama ilk günden beri bizim Komisyonumuzu takip etti ve raporun hazırlanmasında da bize ciddi katkı sundu. Bu anlamda kendisine de çok teşekkür ediyorum. Raporumuzda da bunu özellikle yazdık.

Şimdi obeziteyle mücadele konusundaki raporumuz hakkında bilgi sunmak üzere, Kayseri Milletvekilimiz Sayın İsmail Tamer'e sözü bırakıyorum.

IV.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) ALT KOMİSYON RAPORLARI

1.- Obezite ile Mücadele Yöntemleri ve Cerrahi Uygulamalardaki Malpraktis İddialarının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu Raporu'nun görüşmeleri(**)*

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Evet, teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, milletvekili arkadaşlarım, bakanlık temsilcileri, basın mensupları ve katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Her şeyden önce, emeği geçen, obeziteyle ilgili yapmış olduğumuz bu yaklaşık iki buçuk yıl gibi bir zaman zarfında araştırmalarını yaptığımız, sonuçta belirli kurallara gereği raporlarımızı hazırladığımız bu Komisyona katkı veren tüm herkesi ayrıca kutlamak istiyorum, ellerine sağlık. Özellikle de Değerli Hocamıza ayrıca teşekkür ediyorum, tüm çalışmalarımızda bizi yalnız bırakmadılar.

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 31 Ekim 2018 tarihli toplantısında İstanbul Milletvekilimiz Komisyon Başkanımız Belma Satır, ayrıca zatım, Kırşehir Milletvekilimiz Metin İlhan Bey ve Mustafa Kendirli ile İstanbul Milletvekilimiz Hüda Kaya'dan oluşan obeziteyle mücadele yöntemleri ve cerrahi uygulamalardaki “malpraktis” iddialarının araştırılması ve alınabilecek önlemlerin belirlenmesiyle ilgili Alt Komisyonumuz kurulmuş oldu. Alt Komisyon 17 Aralık 2018 tarihli ilk toplantısında Dilekçe Komisyonu Başkanlığı Başkanımızı Başkan olarak seçtik ve çalışmalarımıza başladık.

Hatırlayacağınız üzere, Komisyonumuza gelen dilekçelerde özetle, obez hastaların tedavisinde kullanılan cerrahi yöntemler sonrası ölümlerin yaşanmasından şikâyet edilmişti, onu da Başkanımız biraz önce ifade etti. Bu amaçla, bunların gerçek olup olmadığı veyahut da ne kadar gerçek olduğu, aynı zamanda, bu merdiven altı bariatrik cerrahiyle ilgilenen cerrahların ve yetkisiz hastanelerin bu ameliyatları yapmasıyla ilgili geniş bir çalışma yaptık.

Kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilgili ilk çalışmalarımızda özellikle Sağlık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, burada, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı -bunları özellikle tek tek ifade ediyorum ki ne kadar önem verdiğimizizi, hangi bakanlıklarla görüştüğümüzü de ifade etmek açısından söylüyorum- yine, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, Adalet Bakanlığı, Adli Tıp Kurumu, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı. Bazı meslek kuruluşlarını da göz ardı etmedik; özellikle Türk Tabipleri Birliğini buraya davet ettik çünkü Türk Tabipleri Birliği... Burada kısaca, çok fazla şey yapmadan bir onunla ilgili bir saptamayı yapmak zorunda, doktor olarak yapmak zorunda olduğumu ifade etmek istiyorum. İşte “Biz davet edilmiyoruz, her toplantıda biz es geçiriliyoruz.” gibi serzenişlerde bulunmaması adına ve

**Obezite ile Mücadele Yöntemleri ve Cerrahi Uygulamalardaki Malpraktis İddialarının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonunun 17/12 2018, 20/2/2019, 15/5/2019, 29/5/2019, 16/10/2019, 6/11/2019, 18/12/2019, 15/1/2020 16/1/2020, 24/6/2020 ve 28/4/2021 tarihli Toplantı tutanakları bu Toplantı Tutanağına ekli.

*** Obezite ile Mücadele Yöntemleri ve Cerrahi Uygulamalardaki Malpraktis İddialarının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu Raporu bu Toplantı Tutanağına ekli.

bu hazırlayacağımız raporun da önemine binaen onları davet etmemiz gerekirdi. Gerekli şekilde davet edildi ve görüşleri alınmış oldu. Yine, Türk Belediyeler Birliğini davet ettik, sivil toplum örgütlerini davet ettik. Bunlardan Obezite Diyetisyenliği Derneği, Türk Diyabet Vakfı, Türkiye Diyetisyenler Derneği, Türkiye Spor Hekimleri Derneği, Türkiye Endokrinoloji ve Metabolizma Derneği. Tabii, bunlar da önemliydi. Bariatrik cerrahi yapan dernekleri de buraya davet ederek onların da görüşlerini almış olduk. Uluslararası örgütlerden Dünya Sağlık Örgütü Türkiye temsilcisini... Yine, uzman görüşlerine de yer verdik, onlar da eksik kalmasın diye; Uzman Doktor Ender Saraç, aynı zamanda da Kocaeli Üniversitesinden Doç. Dr. Emel Ergül Hanımefendi'yi davet ederek gerekli görüşlerini almış olduk.

Başkan Vekilinin yürüttüğü Alt Komisyonumuzda kuruluşundan bu yana yaklaşık iki buçuk yıl gibi bir zaman geçti. 20 kurum, alanında uzman 2 kişinin katılımıyla 11 toplantı yapmış olduk. 1-2 Ağustos 2019 tarihleri arasında da Cumhurbaşkanlığının 100 Günlük Eylem Planlarında kurulması öngörülen, İstanbul ilinde bulunan obezite merkezlerinde yerinde incelemeler de gerçekleştirilmiş olduk.

Dilekçe Komisyonu Genel Kuruluna sunulmuş bulunan raporumuzda obezitenin tanımı, tedavi yöntemleri, dünya ve ülkemizdeki durumu en ayrıntılı biçimde incelenmiş, paydaşların resmi yazılarıyla tarafımıza bildirilen önemli ve değerli bilgiler de yer almıştır.

Komisyon olarak kapsamlı çalışmamızı tamamladıktan sonra, Cumhurbaşkanlığı ve Sağlık Bakanlığı olmak üzere Alt Komisyon çalışmaları üzerinde etkili tüm paydaşlardan konu özelinde çalışmalar yapılmasını, bunların kamuoyu ve Komisyonumuzla paylaşılmasını istedik.

Komisyonumuz sorunun tespiti, tedavi yöntemleri ve uygulamasında yaşanan sıkıntıları sahada tespit etmiş ve bazı öneriler getirmiştir. Bu öneriler kapsamında, özellikle Cumhurbaşkanlığından istediğimiz: Bir, bisiklet yolu, millet bahçesi ve obezite merkezlerinin açmasıyla ilgili projenin takibi ve olanaklarının geliştirilmesi. Bunları çok kısa geçeceğim ama yine de önemli olan kısımları da burada sizlerle paylaşmak istiyorum: Toplumun hareket kabiliyetinin geliştirilmesi için yapılan projelerin hızlandırılması, aşırı tüketimi tavsiye edilmeyen veya besleyici değeri olmayan gıdalarda vergi oranlarının artırılması, sağlıklı beslenmede hayati derecede önemli olan gıdalarda uygulanan vergi oranlarının indirilmesini özellikle Cumhurbaşkanlığımızdan istedik.

Tabii, burada önemli olan Sağlık Bakanlığı çünkü Sağlık Bakanlığının burada çok büyük rolü olacaktı. Hem yetersiz hastanelerin hem de yetkin olmayan cerrahların bu ameliyatı gerçekleştirilmesini belirli kurallar çerçevesi içerisinde yapmasını öngörmüştük. Bu anlamda, Sağlık Bakanlığına da önemli önerilerimiz oldu. Obezite tedavisi ve ameliyatlarında deneyimli cerrah, donanımlı merkez, iyi hazırlanmış hasta. Zaten cerrahların en önemli özelliklerinden bir tanesi, ameliyata girmeden önce hastasını çok iyi hazırlamak en önemli kuralıdır. Bir cerrahın, bir doktorun faydalı olamayacaksa zararlı da olmasını hiçbir zaman hiçbir cerrah da istemez. Bu anlamda, her ameliyat -bir apandisit ameliyatı, o basit gördüğümüz afet apansız ameliyatları bile- öncesinde önemli bir hazırlık geçirdikten sonra ancak ameliyathaneye alınır, ameliyat edilir. Bunu da burada belirtmek istiyorum. Birey ve toplum hareketsizliğinin giderilmesi, fiziksel aktivitenin artırılması adına düzenlenen proteinlerin bir an önce hayata geçirilmesi. Okul çağına gelen çocukların kreş döneminden itibaren lise eğitimi bitimine kadarki süreçte kilo kontrolü, takibi, spor aktiviteleri, sağlıklı beslenme, okul yemekleri ile okul kantinlerinde yer alan gıdaların kontrolü. Aile diyetisyenleri uygulamasına bir an önce geçilmesi ve takip edilmesi. Obezite ve neden olduğu hastalık ve ölümler ile obezite ameliyatları konusunda toplumda daha aydınlatıcı proaktif kamu spotları ve alt bant uygulamaları hazırlanarak özellikle daha çok izlenen saatlerde paylaşılması. Toplumda yer edinmiş millî sporcu ve sanatçı kişilere uzman doktorlar vasıtasıyla obezitenin etkilerini anlatan kısa filmlerin yapılarak bunun halkla paylaşılması.

Okul gıdası hakkında tebliğlerin sıkı şekilde takip edilmesi. Obezite merkezleri ve cerrahi konusunda daha kapsamlı hasta-hekim ilişkilerinde güveni tesis edecek bir uygulama birliğinin sağlanması adına yeni bir genelgenin hazırlanmasını özellikle Sağlık Bakanından istedik.

Obezite ameliyatları sonrası ortaya çıkan “malpraktis” iddialarının azaltılması noktasında Bakanlığımızın daha önce yayımladığı 2017/17 sayılı Obezite Cerrahisi Uygulaması Genelgesi’ni yine 2018 yılında yayınlanan Obezite Merkezlerinin Açılması, Tescil Edilmesi, Çalışması Usul ve Esasları Hakkında Genelge’nin dikkatli bir şekilde yayılmasının ön plana çıkarılmasını sağladık. Obezite önleme ve tedavi merkezlerine bir sertifikasyon sistemi -bu da çok önemliydi- getirerek onların hangi şartlarda bu ameliyatları yapabileceklerinin belirlenmesi için gerekli olduğunu ifade ettik.

Yine, piyasalarda bulunan sekonder kazanç elde etmeye çalışan kişilerin, kuruluşların medya yoluyla kamuoyuna yanıltıcı şekilde sunulduğu tespit edilen yayınların takibinin ve bunların önlemesi konusunda yardım istedik.

Ülkemiz 1 Aralık 2019 tarihinde Çin’in Wuhan kentinde ortaya çıkan Covid-19 pandemisi sonrası alınan önlemler kapsamında farklı kişi ve isimlerin karantina sürecine girmesi nedeniyle giderek artan bir hareketsizlik, evde kalma dönemlerine girmesi neticesinde toplum sağlığı hakkında kilo alımı, hareketsizliğin artması ve obeziteyle ilgili Covid-19 ilişkilerine dair bulgu ve istatistiklerin derlenerek en kısa sürede halkı aydınlatma konusunda bilgi verilmesini istedik.

Millî Eğitim Bakanlığından da istediğimiz şeyler oldu: Okul çağına gelmiş tüm çocuklarımıza sağlıklı bir beslenme açısından gerekli fiziksel çevrenin oluşturulmasının sağlanması, sağlıklı ilgili fiziksel uygunluk kartesi programına bir an önce geçilmesi, Okul Kantinlerinde Satılacak Gıdalar ve Eğitim Kurumlarındaki Gıda İşletmelerinin Hijyen Yönünden Denetlenmesi Genelgesi kapsamında okullarda sağlıklı beslenmenin sağlanması, Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği kapsamında denetlenen yemekhane, okul kantini, kafeteryaların mevzuata aykırı işyerleri ve işlemler konusunda sayılan -eğer bunlar tespit edilirse- bu gibi kuruluşların sözleşmelerinin feshine kadar gidilmesini, gerek para cezasını gerekse süre verilmesini, sonrasında da bu cezaların uygulanmasının bir an önce yapılmasını istedik.

Tarım ve Orman Bakanlığından, tarladan sofraya gıda güvenliği sağlanması amacı doğrultusunda tüketiciye sağlıklı, güvenli gıdanın arzını, sunulmasını istedik. Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu temel alınarak Türk Gıda Kodeksi mevzuatının özellikle obezitenin oluşmasına neden olan gıdalar bakımından incelenerek genişletilmesini, Avrupa Birliği müktesebatı çerçevesi içerisinde FAO -yani Gıda ve Tarım Örgütü- ve Dünya Sağlık Örgütüyle birlikte iş birliği yapılarak bunların bir an önce hayata geçirilmesinin sağlanmasını istedik. Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliği’nde etiketlemede belirlenecek usullerin kamu spotları, afiş, broşür ve web yayınlarıyla kamuoyuyla paylaşılmasının yaygınlaşmasını istedik. Tabii, bir diğer şey de Türk ağız tadını ekonomik anlamda belirlenerek onun da bir an önce yaygınlaştırılmasının sağlanmasını istedik.

Gençlik ve Spor Bakanlığından da isteklerimiz oldu. Özellikle spor faaliyetlerinden yararlanan öğrencilerin sayısının artırılması yönündeki çalışmaların hızlanmasını, lisanslı sporcu sayısının hem nicelik hem de nitelik açısından daha iyi hâle getirilmesi, yetenek tarama ve spora yönelik projelerin ön plana çıkarılması, liseden üniversiteye geçişte millî sporculara yüzde 100 burs verilmesini, tüm vakıf üniversitelerini kapsayacak şekilde bu protokollerin yaygınlaştırılmasını istedik. Eğitim ve spor hayatı bir arada içeriğiyle kamu spotları vasıtasıyla yine bu Spor Bakanlığından da kamu spotlarının yaygınlaştırılmasını istedik. Millî sporcularımız vasıtasıyla obezitenin önlenmesine ilişkin sağlıklı beslenme, kilo verme, sağlıklı beslenmede süreklilik konularını içeren kamu spotları ve kısa filmler hazırlanması ve bunların yaygınlaştırılmasını istedik.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığından da isteklerimiz oldu. Çok uzatmadan, kısaca şunu ifade edebilirim; şehir imar planlarının hazırlanmasında insanların yürüyüş alanları, spor alanları ve sosyal etkinlik alanlarının obezitenin düşürülmesi, engellenmesiyle ilgili yapılan çalışmaların daha sıkı bir şekilde takibi ve bunların plan ve proje kapsamına alınmasını önerdik. Yerel yönetimlerin bu konuda desteklenmesini onlar vasıtasıyla istedik. Cumhurbaşkanlığı eylem planında daha yeşil ve yaşanabilir şehirler hedefi kapsamında bisiklet yollarının ve yeşil yürüyüş yollarının, 60 kilometre çevre dostu sokak ve 60 bin metrekare gürültü bariyerlerinin yapılmasını özellikle istedik. Şehir içi yollarda bisiklet yolları, bisiklet istasyonları ve bisiklet parklarının yeterli tasarımına dair yönetmelikler çıkarılması. Bu uyarılarımızdan sonra çeşitli belediyelerde artık bisikletlerin daha yaygınlaştığını görüyoruz ki bunun da memnuniyet verici olduğunu da ifade etmek istiyorum.

Yine, Cumhurbaşkanlığı tarafından 13 Aralık 2018 tarihinde ilan edilen 100 Günlük İcraat Programı'nda yer alan 81 ilde 81 milyon metrekare millet bahçesi projelerinin hızla devam ettiğini biliyoruz, görüyoruz, çokları da açıldı, bir an önce bitirilmesini istedik.

Yine, ayrıca obeziteyle bağlantılı olarak kabul edilen ve gıdaların israfının önlenmesini esas alan tüketimin azaltılması, ihtiyacımız kadar satın alınması, atık oluşumunun azaltılması, atık oluşturmadan önce ürünün tekrar kullanımına öncelik verilmesi, ihtiyacı olana verilmesi gibi... Tabii, Cumhurbaşkanımızın da bugün ifade etmiş olduğu gibi, Değerli Hanımefendi tarafından organize edilen "Sıfır atık" projesinin önemini bir kez daha burada biz de belirtmiş olduk.

Engelli vatandaşlarımızın hareketliliğinin artırılması adına belediyelerle iş birliği yapılarak trafiğe kapalı alanlarda yürümeyi zorlaştırıcı masa, sandalye, levha, tabela gibi durumların kaldırılması daha rahat bir şekilde yürümelerinin sağlanmasını istedik.

Ticaret Bakanlığından da isteklerimiz oldu: Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği'nin aşırı tüketimi, tavsiye edilmeyen gıdalara ilişkin reklamların kaldırılmasını, aşırı tüketimi tavsiye edilmeyen gıdaların yine çocuklarının beğenilerine ve ilgi alanlarına hitap eden hediyelerin verilmesi şeklinde promosyon uygulamalarını yapılamayacağı hükümlerinin denetlenmesini, sıkı denetlenmesini ve bunların ortadan kaldırılmasını istedik. Tabii, burada en önemli şeylerden bir tanesi zayıflama haplarının âdeta bir tıbbi tedaviymiş gibi sunulmasının yasaklanması ve bunun denetlenmesini istedik çünkü bu haplar tıbbi olmadığı için Sağlık Bakanlığı tarafından denetlenmiyor ancak Ticaret Bakanlığı tarafından denetleniyor. Bunun da çok sıkı bir şekilde takip edilmesini istedik.

Hazine ve Maliye Bakanlığımızdan da sağlıklı okul yemeği sunumu projesine aktarılan ödeneklerin artırılmasını istedik.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığından sağlıklı, mutlu aileler oluşması için sağlık alanında; yaşlı sağlığı, üreme sağlığı ve sağlıklı anne, sağlık okuryazarlığı, sağlıklı yaşama ve hastalıklardan korunma, çocuk ve ergen sağlığı konularının toplumda farkındalık oluşturacak şekilde incelenip görsel ve sosyal medya aracılığıyla toplum bilinçlendirilmesinin yapılmasını.

Engelli ve yaşlı bakım hizmetleri, huzurevleri, kadın sığınmaevleri, çocuk bakım kuruluşlarında verilen gıda rasyonunun diyetisyenler eşliğinde hazırlanıp -unun hazırlandığını biliyoruz diyetisyenler eşliğinde ama- daha sıkı bir şekilde denetlenmesini istedik.

Korunmaya muhtaç engellilerde hareket kısıtlılığından dolayı görülen obezite sıkıntıları ortaya çıktığını biliyoruz, onların da ortadan kaldırması için çalışma yapılmasını istedik.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı da obezite öncesi ve sonrası oluşan yan hastalıkların maliyetlerinin hesaplanmadığından hareketle obezite nedeniyle oluşan ikincil maliyetlerin ve oluşan iş gücü kayıplarının hesaplanıp bunun kamuoyuyla paylaşılmasını istedik.

Radyo Televizyon Üst Kuruluna da genel beslenme diyetlerinde aşırı tüketimi tavsiye edilmeyen gıda ve maddeler içeren yiyecek ve içeceklerin ticari iletişimine, çocuk programlarıyla birlikte veya bu programların içinde yer verilmesinin dikkatli bir şekilde yapılmasını istedik. Aşırı tüketimi önerilmeyen besinlerin reklamlarının geç saatlere kaydırılması ve gerekirse tüm yayından çıkarılmasını istedik. Gurme tarzı yemek programlarında yemeğin teşvik edilmemesi veya yöresel tanıtım programlarında program sunan kişilerin fazla yememeleri, olumsuz örnek teşkil etmemeleri ve sağlıklı olmaları ve spor yapmaları konusunda teşvik edici mesajlara daha çok yer verilmesini istedik.

Dizi yapımcılarına da burada bir önerilerimiz oldu; rol karakterlerinde, spor yapan ve sağlıklı beslenen karakterleri ön plana çıkarmalarını burada istedik. Yayıncı kuruluşlarla iletişim hâlinde olarak obezite ameliyatlarının mucizevi yöntem olarak lanse edilmesinin yasaklanmasını, bunun doğru şekilde verilmesini özellikle istedik. Yani kısaca kamuoyunu aldatıcı -gerek film içerisinde gerek rollerde-şeylerden kaçınılmasını istemiş olduk.

Türkiye Belediyeler Birliğinde de belediyelerin yetki ve görevleri doğrultusunda obezitenin önlenmesi ve hareketliliğin artırılmasına dair örnek çalışmalar yapan belediyelerin projelerinin diğer belediyelerle de paylaşılmasını, güzel olan örnekleri birbirlerine aktarmalarının sağlanmasını önerdik.

Değerli arkadaşlar, bizim yapmış olduğumuz çalışmalarla bu 54 maddede başta Cumhurbaşkanlığımız olmak üzere diğer ilgili bakanlıklara bu önerilerimiz oldu. 12 kurumdan 54 faaliyeti istediğimiz... Hayata geçirilebilmesi yoluyla önlenabilir ölüm nedenlerinden biri olan obeziteyle mücadeleye katkı sağlamaktan ve obezite ve tedavi yöntemlerini Komisyonumuz ve Yüce Meclisimiz vasıtasıyla tekrar gündeme getirmekten, buna ilişkin paydaşlara yol gösterici ve hedef belirleyici olmaktan mutluluk duymaktayız. Komisyon olarak toplumu etkileyen tüm sorunların titizlikle incelenmesi ve takibi noktasında var gücümüzle çalışmalarımızı yaptık ve yapmaya da devam ediyoruz. Bu vesileyle çalışmalarımıza destek veren başta Komisyon Başkanımız Mihrimah Belma Satır Hanımefendi ve milletvekili arkadaşlarım olmak üzere, toplantımıza katılan değerli bürokratlarımıza, bakanlık temsilcilerine, ilgili kuruluşlara, Dünya Sağlık Örgütü Türkiye Temsilcisine, sivil toplum örgütlerine, uzman hekimlerimize, tüm emeği geçen herkese ve buradaki çalışan tüm arkadaşlarımıza teşekkürlerimi ediyorum.

Şimdi, benim kısaca bir doktor olarak buradaki âcizane tavsiyelerimde Sağlık Bakanlığımıza büyük görev düştüğünü burada tekrar hatırlatmak istiyorum. Özellikle “merdiven altı” dediğimiz yetkisiz hastanelerin dışında burada belirttiğimiz üçlü bir sistem vardı. Önce yetkin bir doktor, aynı zamanda iyi hazırlanmış bir hasta ve tam teşekküllü bir hastane olması lazım. Bu kurallar çerçevesinde yapılırsa bu hastalarımıza... Kısaca, tabii, obezitenin tarifini yapmadım ama şöyle ifade edebiliriz: Kitle vücut indeksi 30 üzeri olanları obez olarak kabul ediyoruz. Özellikle 28,5 ile 30 arasını şişman, bunun üzerini obez olarak kabul ediyoruz. 30 ile 35 arası obez, 35 ile 40 arası orta derecede obez ama 40'ın üzerine de “morbid obez” diyoruz ki bunların hepsi obez olarak tarif ediliyor. Bunların ameliyata gidecek şekillerinin yani endikasyonların çok dikkatli bir şekilde konulmasını, takip edilmesini ve Sağlık Bakanlığının denetlemesini istedik.

Ben bu anlamda emeği geçen herkese, başta Başkanımız olmak üzere tekrar teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekillerimiz, Başkanımız bir on beş yirmi dakikada tamamladı ama bu rapor 288 sayfalık bir rapordur. Dilekçe Komisyonunun altında kurulan alt komisyonlarda süre tahdidi yok. Bir araştırma komisyonu gibi üç ayda bitmesi gerekmiyor. Dolayısıyla, bu konu toplumsal bir sorun olduğu için, toplumun kuzeyinde, güneyinde, batısında yaşayan kadında, erkekte, çocukta,

sağcıda, solcуда, herkeste bir problem olduğu için uzun dönem bu konuyu biz çalıştık. Biz çalışmaya başladığımızda birçok bakanlık bu konuda çalışmalar yapmıştı zaten fakat sorunun büyüklüğü ve özellikle genç çocuklarla ilgili önümüze gelen verileri gördükçe biraz daha derinlemesine çalışmalar yapmak ve konuları da hızlandırmak gerektiği kanaatine vardık ve gerçekten detaylı bir rapor yazdık. Raporumuzdaki birçok konu özellikle medyada çok dikkat çekti. Biz başladığımız zamanlar bu ameliyatlar bir moda hâlindeydi. Bunu özellikle söylüyorum. İşte birtakım güzellik için veya bu sanatçıların, mankenlerin gündemde olmasından dolayı bu ameliyatlar çok fazla rağbet görüyordu ama ameliyattan önce yapılması gereken birçok konu var. Bunları raporumuzda çok detaylı yazdık. Bir yerde bir kamuoyu oluşturduk ama tabii ki burada kendi doktorlarımızın bu konudaki başarısından da söz etmemiz mümkün. Sağlık turizmi anlamında bunun da bir tedavi yöntemi olduğundan her zaman bahsediyoruz fakat obezite gerçeğini masaya yatırıp en son nokta olarak değerli hocalarımızın yaptığı ameliyatların da son çare olduğunu biliyoruz. Ben bu anlamda bu raporda emeği geçen herkese tekrar çok teşekkür ediyorum. Rapordan hepimize gönderdik. Raporu özellikle siyasi çalışmalarınızda, kendi seçim bölgelerinizde de değerlendirebilirsiniz, bunu da tavsiye ediyorum.

Şimdi, tabii, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte bizim Dilekçe Komisyonun kararlarının durumu da şöyle: Biz bu raporlarımızı Cumhurbaşkanlığıımıza sunuyoruz ve bakanlıklara yazdığımız öneriler, tavsiyeler de Cumhurbaşkanlığı makamı tarafından takip ediliyor ve bizim Komisyonumuzun kararlarının da raporlarımızın da yaptırım gücü artıyor. Bu anlamda, Cumhurbaşkanlığı –herhâlde- Strateji Daire Başkanlığı bunun takibini yapıyor. Biz de arkadan bunların işlemlerini, takiplerini yapacağız.

Usul gereği önce raporu oylarınıza sunuyorum değerli milletvekillerim. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Bunun üzerinde...

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Şimdi raporu tartışmaya açacağız.

Sayın Başkanımızın anlattığı konularda veya bu konuyla ilgili genel görüşlerinizi arzu ederseniz buyurun, söz verelim. Sonra diğer raporumuza geçeceğiz.

Buyurun Sayın Vekilim.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkanım, sayın üyeler, kıymetli bürokratlar, değerli arkadaşlar; öncelikle Sayın Tamer tarafından alt komisyonun sunumunun yapıldığı bu raporla ilgili, Başkan, zatialinize ve üyelere teşekkür ediyorum, hepimize saygılar sunuyorum.

Şimdi, obezite, malumunuz Türkiye’de de toplumsal bir sorun hâline geldi. Bu geçmiş yıllarda yani bundan kırk sene, elli sene önce bu derece önem arz etmeyen bir husustu. Bir de Türkiye’nin demografik yapısı öyle bir hâle geldi ki zamanla bizim yaş ortalamamız bir hayli yükseldi. Tabii, Türkiye’de nüfus artış hızı da düştü ve toplumda refah düzeyi arttıkça tabii, beslenmede dengeli beslenme yerine dengesiz beslenme ve hareketsizlik doğal olarak obeziteye yol açtı. Dünyada obeziteye maruz kalan ve büyük sorun yaşayan ülkeler genellikle gelişmiş ülkelerdir. Bu konuda ben tarımla ilgili bir çalışma yaptım hatta kitap da yazdım bu konuda. “Toptan Pazarlar Hal Ekseninde Tarım” diye bir kitap yazdım geçen yıl, orada da dikkatimi çeken birçok veriyle karşılaştım.

Şimdi, bu “malpraktis” konusu gerçekten önemli. Yani burada bizim çevremizden de hayatını kaybeden insanlar olmuştur, buna fevkalade üzüntü duyuyoruz. Bunun özellikle Sağlık Bakanlığı tarafından sıkı bir denetime tabi tutulması, Sayın Tamer’in “merdiven altı ameliyat” dediği hususların bütünüyle sonlandırılması, ruhsatlı hâle getirilen merkezler tarafından ancak bunun yapılabilmesi oldukça önem arz ediyor. Bu konu doğrudan Sağlık Bakanlığının görevleri arasında. Bugüne kadar

eğer bu konuda bir önlem alınmamışsa veya bir çözüm bulunmamışsa, bu bir sorun olarak gündeme geliyorsa burada kabahat Sağlık Bakanlığına aittir. Onlar bu konuda icra erki elinde olan bir kurumdur, Bakanlıktır.

Diğer taraftan, Türk Gıda Kodeksi ve FAO'yle iş birliği meselesi var. Türk Gıda Kodeksi zaten tek tek, isim isim bizim tükettiğimiz bütün gıdaları kayda alır ve onları işleyerek ona göre ruhsatlandırma da yapar gıda kodeksine uygunluğu yönünden. Şimdi, bizim Türk toplumu olarak karşılaştığımız husus, özellikle endüstriyel gıda, işlenmiş gıdadır. Bu et olur, başka gıda maddeleri olur, bisküvi ve bisküvi türevleri olur, çikolata türevleri olur. Aşırı yağ tüketimi, özellikle doymuş yağların aşırı kullanımı obezitenin en önemli nedenlerinden biridir.

Diğer taraftan, nişasta bazlı şekerin Türkiye'de yaygınlaşması obezitenin en önemli etkenlerinden biridir. Bu konuya da değinmediniz. İşte, son, iktidar tuttu Cargill'in yüzde 2,5 olan kotasını yüzde 5'e çıkardı. Bu tam tersi obeziteye alan açmak gibi bir şey oldu, bunu yapmaması gerekirdi çünkü nişasta bazlı tüketim, şeker tüketimi en hafifiyle şişmanlığın en önemli nedenidir. Diğer taraftan, yeme içmede aşırıya kaçma, insanın ihtiyacından fazla beslenmesi de tabii ki ayrı bir konudur. Şimdi, nişasta bazlı şeker tüketimine değinmişken bizim şeker fabrikalarımız vardı, şeker fabrikalarımızın büyük çoğunluğu kapatıldı. Bugün şeker pancarı şekeri tüketen Türk halkı öyle bir konuma geldi ki Amerikan Cargill'e muhtaç hâle geldi Türkiye ve her alanda bunların çok ucuz olan şekeri kullanılıyor. Neredeyse pastanelerin büyük çoğunluğu Cargill veya başka NBŞ üreten firmaların şekerini kullanıyor ve şeker fabrikaları kapatıldı, özelleştirilerek kapatıldı. Yani, nasıl özelleştirildi? Aldılar, Niğde'de, Çorum'da, Yozgat'ta çalışıyor mu hepsi?

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Yanlış bilgi veriyorsunuz şu anda.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Sayın Valim, siz herhâlde sadece kendi ilinizi biliyorsunuz.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Hayır, benim kendi ilimde şeker fabrikası yok zaten.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Yok muydu? Tamam, peki.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – 10, 12 civarında, onların hepsini söyleyebilirim...

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Hepsi çalışıyor. Kapasite 2'ye katlandı.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Buyurun efendim, devam ederseniz...

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Enerji içecekleri var, aşırı şeker içeren.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Evet, onunla ilgili de rapor yazdık, raporda maddemiz var.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Şimdi, ben aslında kısa geçtim. Şimdi, kapasite nedenlerini size ifade etmedim, hepsini tek tek sıralayabilirim, raporumuzda hepsi var.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Bakın, Sayın Başkanım, sayın milletvekillerime şunu ifade etmek istiyorum...

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Buyurun.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Ben burada konuşurken, başta kendimi tanıtırken İYİ Parti Milletvekili Behiç Çelik dedim ama ben burada İYİ Parti'yi savunarak konuşmuyorum size. Sonuçta bu milletin evladınız, siz de öylesiniz ben de öyleyim. Yani, bu gerçekleri lütfen inceleyin, araştırın, bakın. Yani, pancar şekeri tüketimi, üretimi demiyorum bakın, tüketimi on yıl önce ne kadardı, bugün ne kadar, ona lütfen bakın. Bu insanların geleceği hepimizin geleceğidir. Onu söylüyorum ben size yani burada parti mülahazası gözetmiyorum.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Sayın Valim, sizin samimiyetinize inanıyoruz ama inanmak için de...

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Efendim?

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Eğer sizin samimiyetinize inanmamızı murat ediyorsanız -ki öyle olduğu düşünüyorum- devlet adamlığı yaptınız, inanıyoruz ama o zaman şunu söylemek istiyorum; tüketimi destekleyelim deyin, üretim kapanarak da siyasi mesaj vermeyelim o zaman. Biz o zaman anlarız sizin tarafsız olduğunuzu.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Cargill'e hangi mantıkla kim yüzde 2,5 kotayı yüzde 5'e çıkardı?

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Sayın Başkanım, burada tutanaklara geçtiği için benim de konuya acil girmem lazım.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Şöyle yapalım, bir saniye Sayın Vekilim...

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Şeker fabrikalarının İç Anadolu vekilleri burada, özellikle Kırşehir. 2'ye katlanmasını da kayıtlara geçirsek doğru olur.

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Sayın Başkanım, şu anda tamamen yanlış bilgi veriliyor, tutanaklara girecek bunlar.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Değerli vekillerim, bir müsaade ederseniz Hocam...

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Arkadaşlar, bunlar tutanaklara giriyor ve yanlış bilgi veriliyor Başkanım, acil bir onu söyleyeceğim.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Şöyle, bir müsaade ederseniz. Tamam.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Ben tamamlayayım efendim.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Sayın Milletvekilim, şimdi, raporumuzu incelediniz mi? Birinci sorum bu. Bu raporu gönderdik.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Efendim, İsmail Tamer Bey...

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Ama şimdi bakın, 288 sayfalık ve iki buçuk yıllık raporu...

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Onu lütfen gönderin, inceleyeceğim.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Gönderdik efendim.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Başkanım bir şey ifade edebilir miyim?

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Bir saniye.

Raporu gönderdik. Şimdi, geçen toplantıda da böyle bir şey oldu. Bu iki buçuk yıllık bir çalışma; bunun içinde CHP'li vekiller var, diğer vekiller var. Bütün bürokratlarımız iki buçuk yıldır hemen hemen iki ayda bir burada toplantı yapıyoruz. Bu söylediğiniz konular önemli ama bunların hepsi çalışıldı. Bugün Sayın Vekilimin sunduğu on dakika yani 288'in 20 sayfası bile değil, bunu bir söyleyeyim. İkincisi, sizin söylediğiniz konulara arkadaşlarınız, Anadolu Vekilleri yine itiraz ediyorlar, Değerli Hocam da itiraz ediyor. Bittiyse konuşmanız siz toparlayın, Hocama söz verelim.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Tamamlamadım henüz, tamamlayayım ondan sonra.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Benim konuya açıklık getirmem lazım Başkanım.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Bir saniye, bitirsin Vekilimiz.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Bitireyim ondan sonra.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Bitiriniz lütfen.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Enerji içecekleri konusuna değindim, onu da dikkate alalım.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Raporumuzda var zaten, var zaten.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Ve yüksek glikoz içeren içeceklere özellikle dikkat edelim.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Efendim, o da var raporumuzda. Özellikle birtakım gazlı içeceklerde Türk tadı, Türk damak tadı diye...

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Efendim, müsaade ederseniz ben tamamlayayım sözümü.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Bir dakika... Şunu söylemek istiyorum: Sizin söylediklerinizi zaten biz çok uzun çalıştık, onu demek istiyorum.

Buyurun.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Evet, şimdi, Tarım Bakanlığıyla ilgili Türk Gıda Kodeksinden bahsedildi. Bunu önemsiyorum, o konuya atfı yapılması fevkalade yerindedir. Onun yanında, Türkiye’de bu konu yani obezite konusu işlenirken 2 kurum üzerinde özellikle düşünülmesi gerekir en öncelikli olarak, diğer kurumlar da olabilir tabii. Birincisi, Sağlık Bakanlığı; ikincisi, Tarım ve Orman Bakanlığı yeni ismiyle.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Çok katılamıyorum, Gençlik Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı hepsi bunun içinde.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Efendim, ben bitireyim de...

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Buyurun.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Mesela, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı da katılabilir buraya, diğer bakanlıklar da katılabilir. Burada, Türkiye Belediyeler Birliği diyorsunuz, bunlar çok dolaylı, daha kenarda olan kurum ve kuruluşlar. Ben obezite bağlamında söylüyorum.

Burada, Tarım Bakanlığının 2 tarım uygulaması var: Bir tanesi, iyi tarım uygulamalarıdır. Bu, özellikle 2006’dan sonra geliştirilen fevkalade önemli bir çalışmadır. Ondan birkaç yıl önce başlatılan -yanılmıyorsa 2002 ya da 2003’te başlatılan- organik tarım uygulaması var. Bunlar fevkalade iyi uygulamalardır. Bunları sürdürmek, geliştirmek obeziteyle mücadelede de fevkalade önemlidir ve insan sağlığı açısından bütün kitleleri ilgilendiren önemli tarım uygulamalarıdır. Bunları özellikle vurgulamak istiyorum. Üreticilerin bu anlamda da desteklenmesi oldukça önem arz ediyor.

Diğer taraftan, toplum içerisinde bahsi geçen bisiklet yolları, çevre yolları ve parklar gibi konuları tabii ki obeziteyle mücadelede dolaylı yöntemler olarak değerlendiriyorum. Sözümü çok kestiniz yani ben tam hazırlanmışken...

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Yok.

Peki, Sayın Vekilim, çok teşekkür ediyoruz.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Ben katkı yapmak için söz aldım ama burada noktalıyorum.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Katkı yaptınız zaten, teşekkür ediyorum. Ama ben şunu özellikle söylemek istiyorum: Biz bu raporları gönderiyoruz, raporlar okunup buraya gelirse nerede çalıştık, o zaman katkınız çok daha fazla olur. Nerede eksik varsa onu söylemiş olursunuz, biz de onu değerlendiririz. Şunu söyleyip hemen Hocama söz vereceğim.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Yalnız biz iktidar olduğumuz zaman sizin sözünüzü hiç kesmeyeceğiz.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Ben söz kesmiyorum efendim, söz kesmiyorum ama yani öyle bir şey olursa ben bir konuyu çalışarak gelirim diye düşünüyorum yani bu rapora emek verdik, gönderdik bir bakmış olsaydınız.

Şimdi, sayın vekillerim, Cumhurbaşkanlığının yanında 10 bakanlık ve 2 kurumdan 92 noktada iş ve işlemin yapılmasını talep ettik. Yani, sizin bu söylediklerinizin birçoğu en detayına kadar raporumuzda var. 10 bakanlık, Cumhurbaşkanlığı ve 2 kurumdan birtakım taleplerimiz oldu, bu da zabıtlara geçsin.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sadece bir açıklama yapacağım.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Buyurun İsmail Bey.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Şimdi, Behiç Bey, özellikle bu sunumumda ben obezite nedenlerini saymadım ama bunların hepsini tek tek inceledik. Türkiye’deki obez ortam neresidir, hangi bölgede daha çok obezite var? Bunları saymadım, bunlar raporlarımızda vardır aslında. Kadın-erkek ilişkisini saymadım, hangisi daha fazla? Çocuklarda özellikle 15 yaştan sonrasına gelindiğinde 25 yaşa kadar erkeklerde biraz daha fazla olmasına rağmen, daha sonraki yaşlarda, 25 yaşından sonra kadınların en az 2 kat daha fazla olduğunu; Avrupa’da 1’inci sıraya geldiğimizi; her 3 kişiden 1’inin obez olduğunu, bunları şey yaptık.

Bir de Sağlık Bakanlığına bir şey dediniz, onlar görevlerini eğer yapmadıysa diye. Tam tersi, Sağlık Bakanlığının 2017 ve 2018’de yapmış olduğu bunların genelgeleri söz konusu. Biz sadece...

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Denetim, denetim.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Yok yok, denetim de yapıyorlar çünkü ben biliyorum ki burada pek çok -siz de bilirsiniz- özel hastanenin nasıl denetlendiğini, ne kadar cezalar verildiğini. Yani, kesinlikle bu konuda da hem Sağlık Bakanlığımızı hem de Sosyal Güvenlik Kurumunu hiçbir şekilde şey yapmayalım, onların denetimleri de çok fazla, genelgeleri de fazla ve hatta bizim istemediğimiz şekilde de daha fazla üzerlerine gittiklerini biliyoruz. Ellerine sağlık. Sadece ben şunu ifade ettim: Burada merdiven altının o en çok bu billboard ve özellikle afişlerde gereksiz yere bunların yapılmasının önlenmesini istedik biz. Onu da yapıyorlar diye düşünüyorum. Ben bu raporu sunarken -Başkanım da belirtti- iki buçuk yıl çalıştık yani sayfalar dolusu şey var. Sadece ben burada zaman almaması adına obezite nedenlerini tek tek saymadım, tedavi yöntemlerini saymadım, bariatrik cerrahiye nasıl gittiğini saymadım çünkü her şeyden önce, önce diyet, sonra egzersiz, sonra...

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Sağlıklı yaşam...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Evet. En son çare, bu özellikle morbid obezlerde de bariatrik cerrahi dedim. Bunun da iki yöntemle olduğunu söyledim. Birisi, emilimi azaltan baypas yöntemleri var, gastrik band var, balonlar var, yine mideye müdahaleler var; bunlar cerrahi yöntemler ama bir de rekonstrüktif cerrahi var, o da vücuttaki biriken yağların alınması yöntemi. Bunların hepsi obezitenin cerrahi yöntemleridir. Onları pek saymak istemedim ama zamanınızı almamak adına saymak istemedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Arzu Hanım, buyurun.

ARZU AYDIN (Bolu) – Başkanım aslında saymadı ama İYİ Parti vekilimiz saydı. Cümlenizin başında -yanlış duymadıysam, yanlışsa düzeltin lütfen- “Refah düzeyinin arttığı ve gelişmiş ülkelerde...” diye ifade ettiniz; bu, tutanaklara geçti, İYİ Partili vekilin ağzından bunları duymuş olmaktan memnuniyet duyuyoruz. Yani obezite olmasın elbette ama ülkenin gelmiş olduğu refah düzeyi, gelişmişlik düzeyi, halkın satın alma gücünün artmış olması, yiyeceklere ulaşımın fazlalaşmış olması da aslında söyleminizin arkasındadır. Hani, belki isteyerek değil ama Allah söyledi diyelim. Bunu söylediniz için de çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Onu isteyerek söyledi, onu Amerika için söyledi.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Bu konuda yanlış bir değerlendirme yapıyorsunuz. Şimdi, her toplum

süreç olarak, vetire olarak gelişme istidadındadır, geriye gitmez bir toplum. Yani ekonomik kriz dönemleri vardır, şu anda içinde olduğumuz gibi; o zaman ne yapar? Millî gelir 13 bin dolardan 7.900 dolara düşer şimdi olduğu gibi.

ARZU AYDIN (Bolu) – Tespitiniz tutanaklara girdi Vekilim, sıkıntı etmeyin.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Ama bakın, şimdi ben o zaman size şunu soruyorum: NBŞ kotasını yüzde 2,5’tan yüzde 5’e çıkardınız mı? Cevap verin.

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Hayır, çıkarmadık.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Teşekkür ediyoruz katkınız için.

Hocam, buyurun.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Elbette geliştireceğiz, 50’ye göre 60’da daha çok geliştik, 60’a göre 90’da daha çok geliştik yani Türk toplumu sürekli ileriye gitmek mecburiyetinde.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Aynen. Durmak yok, yola devam onun için.

Hocam, buyurun.

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Başkanım, özellikle direkt konuya gireceğim ama asıl, Komisyonun çalışmalarından bir sonraki konuşmamdan bahsedeyim. Çünkü biz milletvekilleri sosyal medyada ne görürsek buna inanıyoruz; bu, milletvekili düzeyinde de böyle, vatandaş düzeyinde de böyle, şu anda bir örneğini yaşıyorum ben de. Sosyal medyada gördüğümüz olayları, lütfen... Milletvekili olarak bilgi notu edinme hakkımız var. Kaldı ki basını tam anlamıyla okursanız -burada Tarım ve Orman Bakanlığı Genel Müdür Yardımcımız da var galiba- Bakanımızın basın açıklaması var 5 Haziranda. Şu anda tarif ettiğiniz “Nişasta bazlı şekerin kotası yükseltildi.” dediğiniz haber tamamen yanlışır ve yüzde 5 olayı da tamamen terstir. Ben Şeker Dairesi Başkanımızdan bizzat bu basın açıklamasını istedim ve bana yolladı. Bu Komisyon sırasında da Şeker Dairesi Başkanımızı arayıp Türkiye’deki nişasta bazlı şeker oranlarını bana değerlendirmesini istedim. Bilgi notu burada, size yollayacağım.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Çok memnun olurum. Keşke olmasa.

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Şeker fabrikalarındaki şeker üretimimiz düştü mü, azaldı mı; özelleşme... Bana bunları bir yarım saatte tamamen anlattı. Şu anda Tarım ve Orman Bakanlığından daha güzel bilgiler verilecektir. Lütfen, tutanaklara bunlar doğru olarak geçsin. Biz milletvekili olarak bir cümlemin altından... İYİ Parti’nin vekili söylemiş bu lafı, ondan sonra herkes inanıyor ama lütfen okuyun. Biz belki de bilim adamı olduğumuz için basın açıklaması...

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Biz burada grup toplantısında konuştuk bunları.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Ama içerikte yanlış bilgiymiş Değerli Vekilim, yanlış bilgi.

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Yanlış bilgi.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Müsaade ederseniz, bilgi geldi, paylaşayım.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Bir dakika, hocam bitirsin.

Buyurun Hocam.

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Şimdi, basın açıklamasında nişasta bazlı şeker kotalarının...

METİN İLHAN (Kırşehir) – Ama hep AK PARTİ’liler konuşuyor, bizi hiç konuşturumuyorsunuz.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Yapmayın ya!

METİN İLHAN (Kırşehir) – E, şimdi oradan o söylüyor, sonra buradan dönüyor ama olmaz ki yani.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Hayır, size de söz vereceğim; bir saniye...

METİN İLHAN (Kırşehir) – Ama bak, şöyle geçiyor, sonra tekrar oraya geçiyor, sonra oraya geçiyor.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Yok, yok, Sayın Vekilim, daha yeni istediniz söz, değil mi?

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Sayın Vekilim, tamam, sadece şunu söylüyorum: Tutanaklara yanlış girmesin, nişasta bazlı şeker kotalarıyla ilgili herhangi bir yükseltme yapılmamıştır. Bunun basın açıklamasını da uzmanımıza veririz, notlara geçer. Bakanımızın açıklaması var, oranlar yükseltilmemiştir. Şeker fabrikalarımızla ilgili de bir sorun yoktur. Tarım ve Orman Bakanlığı Genel Müdür Yardımcımız da burada. Basın açıklaması da önünüzde.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Buradalar arkadaşlarımız, evet.

Teşekkür ediyoruz.

İkna olduğunuz inşallah, resmî bilgiyi verdi.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Bu teyide muhtaç bir bilgi.

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Hayır, Bakanın basın açıklaması var.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Ne zaman açıkladı efendim?

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – 8 Haziranda açıklamış.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Buyurun Sayın Vekilim.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Şimdi, gerçekten de öncelikle şunu söylemek lazım: Yani iki buçuk yıllık bir çalışma var, o şeye katılıyorum.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Doğru.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Yani özet bilgiler, sonuçta her şey söylenmeyebilir. Biz bu nişasta bazlı şekerleri o zaman da konuşmuştuk, obeziteye yol açtığını konuşmuştuk ama şeker üretiminin azalmış olduğu gerçek, Sayıştay raporları elimizde. İşte, 2017 yılında 12 tane fabrikanın özelleştiği, bu fabrikaların şeker üretiminin 11 milyon tondan 5 milyon tona düştüğü söyleniyor yani vekilimin dediği doğru, Sayıştay raporlarında var. Ali Ekber Ertürk'ün haberine göre diyor.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Ama gazete haberi okuyorsunuz.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Gazete değil işte, Sayıştay raporu.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Öyle mi? Tamam.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Şimdi, yarı yarıya düştüğünü ben biliyorum, vekilimiz de biliyor, Kırşehir özelinde de biliyoruz yani Kırşehir'de şeker fabrikası özelleştirildikten sonra yarı yarıya düştü.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – O da yanlış bilgi Metin Bey.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Kotalar da azaldı, onu vekilim de bilir. Şimdi, Kırşehir'de şeker üreticisi çiftçilerimizin en büyük sorunu, kotaların gelmesi. Kota geldikten sonra zaten şeker üretimi yarı yarıya düştü. Şimdi de fabrika üretimi azalttı, onun dışında da zaten şeker fabrikasına üretilen şeker pancarı gelişi azaldı ve bunu biz kendi ilimizden de görüyoruz yani Mustafa Bey de bilir yani gerçekleri konuşmak lazım.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Ben Kırşehir'i çok iyi biliyorum, rakamları da birazdan

vereceğim.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Bir şey daha söyleyeyim.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Buyurun.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Nişasta bazlı şekerler obeziteye yol açıyor, burada İsmail Bey’in dediği doğru. Yani özet anlatıyoruz, sonuçta vekilim bu Komisyona sonradan katıldı, sonradan katıldığı için tabii ki çoğu şeye vâkıf olmayabilir. Biz bunları didik didik konuştuk, anlattık, burada uzmanların görüşlerini de aldık, kendi görüşlerimizi de anlattık, burada hocam da konuştu. Yani bilgi notu olarak eksik bir şey olmadığına inanıyorum çünkü orada 288 sayfalık bir rapor varsa özet içerisinde kaçırılmış olan şeyler olabilir ama bu şeker kotasına ve şeker fabrikası üretimi konusunda siz de gerçekten doğru bilgilere bakın, ondan sonra yorum yapalım.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Size doğru bilgileri vereceğim.

METİN İLHAN (Kırşehir) – İşte, burada, Sayıştay raporu yani. Sayıştay raporunu kim yapıyor? Sayıştay raporu burada.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Teşekkür ediyorum katkınız için.

Buyurun Sayın Vekilim.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Türkiye genelinin bilgilerini vereceğim, Kırşehir’in verilerini de tam alayım, eksiksiz, doğru alma adına söylüyorum; onu da birazdan sizin telefonunuza göndereceğim.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Kota olayını da söyleyin.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Kotayı da söyleyeceğim.

2002 yılında 1,6 milyon ton şeker üretilir iken 2020-2021 pazarlama yılında yüzde 94 artışla yaklaşık 3,1 milyon ton şeker üretildi; pancar ve şeker üretiminde tüm zamanların rekoru, 2020 ve 2021 pazarlama sezonundan bahsediyorum. 2002 yılında 16,5 milyon ton olan pancar üretiminin 2020-2021 pazarlama yılında toplam pancar üretiminin yaklaşık yüzde 39 -bu da kotanın arttığının ispatıdır- artışla...

METİN İLHAN (Kırşehir) – Bu neye göre, kime göre yani bilgiler nereden geliyor?

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – ...23 milyon tona ulaştığı ve en fazla üretimi yapılan bitkisel ürün olduğunu kaydeden Sayın Bakanımız, dekar başına pancar veriminin de 2002 yılı öncesinde 3,5 ton seviyesinde iken 2020-2021 pazarlama yılında yüzde 96 artışla 6,85 tona ulaştığını söylüyor yani burada üretimin de kalitesinin çok ciddi manada arttığının ispatı. 2002 yılında 1,6 milyon ton şeker üretilirken 2020-2021 pazarlama yılında yüzde 94 artışla 3,1 milyon ton şeker üretildi. Gerçek veriler, Türkiye’nin verileri bunlar.

Kırşehir’le ilgili veriler de ezberimde değil. Satışı gerçekleştikten, özelleştirme yapıldıktan sonra yüzde 50’ye yakın bir kapasite artışı yaptılar. Yatırıma durmadan devam ediyorlar. Kotalarımızı da neredeyse 2’ye katladık Metin Bey.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Hayır, kotaların azaldığını halktan da duyabilirsiniz, çiftçilerden de duyabilirsiniz.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Ben doğru rakamlar verme adına onu...

METİN İLHAN (Kırşehir) – Şimdi, şekerin en çok olduğu, pancarın en çok olduğu yer Mucur.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Başkanım, müsaadenizle bir şey söyleyebilir miyim.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Buyurun.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – İki buçuk yıllık bir emek, ellerinize sağlık Sayın Başkanım.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Estağfurullah, hep beraber...

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Sizin Başkanlığınızda defalarca toplantılar yaptık Komisyon üyelerimizle, alt komisyon üyelerimizle sizlerin de bulunduğu, yerinde incelemeler yaptık. İşi dönderip dolaştırıp şeker kotasına getirmemiz hiç doğru bir yaklaşım değil.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Bence Sayıştay raporlarını söylerseniz o daha mantıklı olur; bana göre, size göre, öbürlerine göre onlar değişir. Sayıştay raporuna bakın, azalıp azalmadığını görürsünüz. Ha, tabii ki, biz, buradan buraya niye geldik? 288 sayfa, 288 sayfa...

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Onları da inceleriz, o gazete haberi. Ben, Bakanlık haberini veriyorum; Bakanlık yetkilimiz de burada, teyit etsin.

Şimdi, ben konuya emek veren arkadaşlarımız adına şunu söylemek istiyorum: İşi böyle sulandırmanın, siyasi bir platforma çekmenin kimseye bir faydası yok.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Yok, yok, sulandırmıyoruz; yok.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Komisyonda başta Başkanım olmak üzere emeği geçen bütün arkadaşlarıma, hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Biraz önce Sayın Vekilimin, Behiç Bey'in de üzerinde değinmeye çalıştığı konuları biz burada saatlerce tartıştık ilgili bakanlıklarla; onların da hepsine ayrı ayrı teşekkürler ediyorum. Gerçekten çok önemli, çok güzel bir rapor.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Siz de alt komisyonda üyeydiniz, birlikte çalıştık.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Tabii ki, çok güzel de öneriler oluşmuş.

Ben emeği geçen herkese ayrı ayrı teşekkür ediyorum, konuyu da daha uzatmadan inşallah devre mülke geçelim.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Bu raporun diğer etkileri -aslında iki buçuk yıl çalıştık ama- bundan sonra daha fazla olacak çünkü bu rapor yayınlandı. Şimdi, basın, üniversiteler, bu konuda çalışan sağlık kuruluşları, meslek örgütleri bu raporu daha çok incelemeye başlayacaklar ve geri dönüşlerini daha sık alacağız.

Şimdi, ben, burada, bürokrat arkadaşlara da söz vermek istiyorum. Konuşmak isteyen var mı? Özellikle, Ahmet Hoca, sizi dinlemek isteriz; ilk gün de sizi davet etmiştik, sağ olun. Ben bütün bakanlıklara, başta Sağlık Bakanlığına çok teşekkür ederim; ilk günden beri takip ettiler.

Arkadaşlar sürekli çalıştığı için bana not veriyorlar, otuz altı saat bilfiil çalışmışız; katılımcılık ve paylaşımcılık esas almışız.

Değerli bürokrat arkadaşlarımız, sayın vekillerimizin söylediği konularla ilgili milletvekilli arkadaşlarımız, hocamız cevap verdi ama sizler cevap vermek isterseniz söz verelim; yoksa Sağlık Bakanlığından değerli hocamızı dinleyelim, bir toparlama yapsın, diğer konumuza geçelim. Herhâlde yok bürokrat arkadaşların. Bugünkü konuşmalarda burada sizlerin olması önemli çünkü bunun biz takibini yapacağız, sürekli yazacağız, sürekli sizleri arayacağız; neticelerini de sizden bekleyeceğiz.

Buyurun Hocam.

SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET TEKİN – Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyelerimiz, değerli bürokrat arkadaşlarım; herkesi saygıyla selamlıyorum, hem şahsım adına hem Bakanlığım adına.

Öncelikli olarak raporu ben de inceledim. Emeklerinize sağlık, gerçekten çok güzel öneriler ve

tavsiyeler çıkmış; bizim için de ciddi yol gösterici olacak, çok detaylı hazırlanmış bir rapor, o nedenle bütün çalışma arkadaşlarınıza şahsınız başta olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Obezite bir halk sağlığı sorunu. Multidisipliner yaklaşımla ancak biz başarılı olabiliriz, o nedenle burada da zaten o görülüyor hemen hemen birçok bakanlık ve Cumhurbaşkanı da başta olmak üzere herkes işin içerisine girdikten sonra başarıya ulaşabileceğiz. Burada, bizim Sağlık Bakanlığı olarak gönderdiğimiz raporda da var. Halk Sağlığı Genel Müdürlüğümüz de Fatih Hoca da burada. Özellikle bizim için iki aşaması var; bir, koruyucu önlemler var yani obezite gelişmesin diye yapılması gereken işlemler var, bir de obezite geliştikten sonra ne yapılabilir var. Basında daha çok tabii ki bu obezite geliştikten sonra, obezite ameliyatları, malpraktisleri daha böyle reytingi yüksek olduğu için o konu daha fazla gündeme geliyor, daha fazla haberlere çıkıyor. Esasen Halk Sağlığı Genel Müdürlüğümüz tarafından yapılmış gerek okullarda gerek beslenme konseylerinde çok ciddi çalışmalar var. Tabii ki bunlar uzun vadede meyve verdiği için basına çok birebir yansımıyor ve basında çok yer bulmuyor; daha çok obezite ameliyatları ve obezite ameliyatlarından sonra ölenler yer buluyor.

Sayın vekilimiz söyledi “Denetleme yapılmıyor.” diye. Biz Sağlık Bakanlığı olarak bütün sağlık tesislerimizi altı ayda bir rutin olarak denetliyoruz hatta şimdi bize ısrarla “Çok fazla denetleme yapıyorsunuz bize.” diyorlar sağlık tesisleri; rutin denetlememiz zaten var. Burada da denetlediğimiz zaman her türlü hasta dosyalarında inceleniyor ve orada bulduğumuz herhangi bir malpraktise neden olabilecek bir konu varsa onları biz kendi sağlık meslekleri kurulunda değerlendiriyoruz ve süreli meslekten men cezası verdiğimiz bu işlemi yapan meslektaşlarımız var; süreli meslekten men verdiğimiz sağlık meslekleri kurulunda.

Burada, biz, hiçbir zaman ilk alternatif olarak vatandaşlarımıza ameliyat önermiyoruz, cerrahi önermiyoruz; öncelikli olarak yaşam tarzının değişmesi, beslenme alışkanlığının değişmesi, sağlıklı yaşam şartlarını sağladıktan sonra hâlen obeziteden kurtulamamış ise ondan sonra biz cerrahi öneriyoruz. O yüzden de üç yıl önce Obezite Merkezleri Genelgesi’yle obezite merkezleri kurarak özellikle insanların sağlıklı beslenmesi ve beslenme şartlarının nasıl olacağı ve spor yaşamı; sağlıklı beslenmenin yanında sporu da ekleyerek bu merkezlerin de kontrollerini sağladık, daha sonra da obezite cerrahisiyle ilgili iş ve işlemlerin yürütülmesiyle ilgili bir genelge yayınladık. Şimdi, biz bu Komisyon toplantılara katıldık, Komisyon toplantılarında alınan kararlar, ara tavsiye kararlarından sonra biz de kendi içimizde bunu çalıştık çok güzel bir yönetmelik oldu, çok kısa sürede inşallah yayınlanacak.

Burada, Sayın Vekilimizin söylediği gibi gerçekten ameliyat olması gereken hastayı, uygun hastayı biz seçmemiz lazım; yönetmelikte bu işaret ediliyor, hastanın nasıl seçileceği? Uygun merkezlerde, hangi altyapısı varsa, hangi şartları varsa bu ameliyatı yapabilecek merkezlerde, en önemlisi de deneyimli cerrahlar tarafından bu işlemin yapılmasını sağlayacak çok detaylı bir yönetmelik yayınladık. Bu yönetmeliğin sonunda da ciddi denetimler ve müeyyideler formumuz var bizim, denetim ve müeyyideleri de giderek artıracacağız. Bu sayede, uygun hastaların, uygun cerrahlar tarafından, uygun merkezlerde yapıldığı zaman zaten komplikasyonlarımız çok düşecek.

Obezite ameliyatı kaçınılmaz bir ameliyat, gerek normal bizim vatandaşlarımıza gerekse sağlık turizminde yurt dışından gelen hastalarımız için çok yaygın, piyasada diğer ameliyatlara kıyasladığımız zaman sayı olarak düşük olsa bile yaygın yapılan ameliyatlardan biri ama bunun uygun şartlarda yapılmasını bu mevzuatsal düzenlemelerle sağlayacağız. Bu sayede de en azından...

Bir de yine sayın vekilimiz söyledi, sertifikasyon programı da getiriyoruz biz. Özellikle bu işin eğitimini almamış cerrahlarımızın sertifikasyondan geçtikten sonra bu işlemi yapabilmesini sağlayacağız. Bu da sosyal güvenlik uygulamaları tebliğine de konulacak. Bu Sertifikası olmayan hekim meslektaşlarımız tarafından bu işlemin yapılması, yapıldığı zaman ciddi müeyyidelerin

olacağı görülecek.

O nedenle biz Bakanlık olarak tekrar Komisyonda emeği geçen bütün çalışma arkadaşlarımıza çok teşekkür ederiz. Burada Bakanlık olarak bize ne düşüyorsa şimdiye kadar zaten yapıldı, yapılmaya da devam ediyor ama bundan sonra da önerileriniz doğrultusunda bize ne düşüyorsa sonuna kadar, vatandaşın en ufak zarar görmemesi için ne yapmamız gerekiyorsa bunu biz bürokratlar olarak, Bakanlık olarak sonuna kadar çalışacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Hocam, ben de çok teşekkür ediyorum.

Biz bu konuda popülist davranmadık, sizin söylediğiniz gibi. Malpraktisten mağdur olan birkaç kişiyi buraya çağırıp ağlayıp sızlatabilirdik veya sanatçıları çağırıp gündem yapabilirdik. Biz bu ameliyatların gerekçesinin obezite olduğunu ve o konuda çalışmak gerektiğini düşündük ve bu kadar uzun süre çalışma yaptık.

Ben de sizin çalışmalarınızı biliyorum, özellikle pandemi dolayısıyla biraz o tarafa yoğunlaştınız işte, iğneydi, aşıydı vesaire. Büyük bir çalışma ve başarı elde etti Sağlık Bakanlığı, bu anlamda da tekrar tebrik ediyorum.

Bu bahsettiğiniz yönetmelik ve sertifikasyon konusu bizim raporumuzda var, bunların takipçisiyiz; özellikle, yönetmeliğin bir an evvel çıkması gerektiği kanaatindeyim. Pandemi nedeniyle biraz gecikmiş olabileceğini düşünüyorum, onu bir an evvel çıkarırsanız memnun oluruz.

Çok teşekkür ediyorum.

Bu konudaki raporla ilgili yani Obezite Raporu’yla ilgili başka söz almak isteyen yok anladığım kadarıyla.

Bunu oylarınıza tekrar sunuyorum ve redaksiyon yetkisi alarak bu konuyu kapatıyoruz. Genel Kurul kararı olmak üzere raporumu tekrar oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi, ikinci bir toplumsal konu; alt komisyon kurduk, Devre Mülk ve Devre Tatil Sektörlerinde Yaşanan Mağduriyet İddialarının Araştırılması ve Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu. Bu Komisyonumuz da bize gelen dilekçeler dolayısıyla kurduğumuz ve başına da hukukçu arkadaşımız, Bolu Milletvekilimiz Fehmi Küpçü’nün olduğu bir komisyon. 541 dilekçeyle biz bu çalışmaya başladık, bu sayıda dilekçe bize gelmişti. Fehmi Bey hem hukukçu hem bu konuda daha evvelki çalışmaları nedeniyle bu Komisyonun başkanı olarak uzun zamandır çalışıyor. Bize de hem çalışmaları hakkında hem raporu hakkında bilgi sunarsa raporun görüşmelerine başlayalım.

Buyurun Başkanım.

FEHİMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Hayhay Başkanım.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Çok özür diliyorum.

Sağlık Bakanlığından ve obeziteyle ilgili konuda gelen bürokratlarımız ayrılabilirler; ben tekrar teşekkür ediyorum.

Buyurun.

*2.- Devre Mülk ve Devre Tatil Sektörlerinde Yaşanan Mağduriyet İddialarının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu Raporu'nun görüşmeleri(****)******

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Kıymetli Başkanım, ben şahsınız başta olmak üzere Komisyon üyesi arkadaşlarımızı, Alt Komisyon üyelerimizi bu safahatta bize destek veren bürokrat arkadaşları ve yasama uzmanı arkadaşları selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Bahsettiğiniz gibi, önemli bir Komisyon, biz de uzun süredir çalışıyoruz. Tabii, biz önemli bir jeotermal kaynak kuşağı üzerindeyiz. Su, bizim için sadece birilerinin tarif ettiği kapitalist bir mantıkla beyaz enerji değil, aynı zamanda kıymetli, keremli, hikmetli, bereketli bir şey ve milli kaynağımız. Ülkemiz önemli bir jeotermal kuşağında, dünyada 7'nci, Avrupa'da da 1'inci sıradayız. Yaklaşık 1.500 doğal çıkışımız var, enerji üretimi, jeotermal, sera, ısıtma ve termal turizmi de belli başlıklarımız. Buranın büyüklüğünü anlamak açısından yaklaşık 50 bin yatak kapasitemiz var şu an, biraz aşmıştır onu muhtemelen, orta vadede 100 bin, uzun vadede de 500 bin hedefi olan bir sektörden bahsediyoruz. Tabii, rakamlar bu olunca bir de devre mülk ya da devre tatil diye mevzuya baktığımızda işte 365'i 24'e böldüğümüzde bunun çarpanları yaklaşık devre mülklerin kullanımı 50 bin yatağın yaklaşık 1 milyon 200 bin yatak kapasitesine erişiyor. Tabii, böyle bir alanda sorun olmaması beklenemez.

Dilekçe Komisyonumuza, Kıymetli Başkanım, talimatınız gereği 31/10/2018 tarihinde devre mülk ve devre tatil sektörlerinde çok sayıda vatandaşın gelen tüketici mağduriyetleri iddiaları üzerine bir alt komisyon kurulmasına karar verilmişti. Ben, Komisyonda görev alan arkadaşları sırasıyla sayayım: Elâzığ Milletvekilimiz Zülfü Ağabey vardı, Zülfü Demirbağ, belli bir süre iştirak etti, kendisine teşekkür ediyoruz; onun yerine yine hukukçu Milletvekilimiz, Bolu Milletvekilimiz Arzu Aydın Temmuz 2020 itibarıyla eşlik etti; Ahmet Salih Dal, Kilis Milletvekilimiz bu toplantılara eşlik etti; Cumhuriyet Halk Partisinden Özcan Purçu Milletvekilimiz ve Afyonkarahisar Milletvekilimiz Mehmet Taytak da bölge hasebiyle Komisyonda görev aldı. Şimdiye dek 6 toplantı yaptık. Tabii, toplantılar... Hüda Hanım HDP'den bize destek verdi, o da toplantılara iştirak etti. Beş altı saat yaptığımız toplantılar oldu. Bu toplantılarda tutanaklar dışında da termal mağdurlarıyla ilgili yaptığımız görüşmeler oldu. Yüz yüze gelemediğimiz dönemlerde de ilgili tarafların yazılı görüşlerini aldık.

Ben, özellikle, raporumuzun usul ve esasa ilişkin kısmından, kurumlardan isteyeceğimiz hususlar hakkında birkaç noktaya temas etmek istiyorum Kıymetli Başkanım. Öncelikle, yapılan tespit ve değerlendirme ışığında devre mülk ve devre tatil sektörüne ilişkin meri mevzuatın her ne kadar tüketiciye yönelik koruyucu tedbirler içerdiği görülmüşse de yaygın mağduriyetlerin giderilmesine yönelik müstakil bir kanuni düzenleme yapılmasının aciliyet arz ettiği kanaatindeyiz Başkanım. Bunu hemen şöyle bir örnekle belirtmiş olayım: Şimdi, devre mülk bizim Medeni Kanun'umuzda, Medeni Kanunu'muzdan Kat Mülkiyeti Kanunu'na atıfla Tapu ve Kadastro, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının da uygulama genelgesi mucibince Çevre ve Şehircilik Bakanlığı uhdesinde. Devre tatil sözleşmelerimizle ilgili işte tüketiciyi, Ticaret Bakanlığının tüketiciyi korumasıyla ilgili 6502 sayılı Kanun, Devre Tatil ve Uzun Süreli Tatil Hizmeti Sözleşmeleri Yönetmeliği 2015 yılında çıkarıldı. Dolayısıyla devre tatillerde Ticaret Bakanlığının uygulamalarında... Bir taraftan inşaat işi ilerleme, çevre ve şehircilik, teminat, finansal düzenleme, ticaret, teşvik, Kültür ve Turizm Bakanlığı, bunun içerisinde Belediyeler Birliği var, ayrıca yerel idareler var, Hazine ve Maliye var, finans ve şirketlere ilişkin Türkiye Sigortalar... Velhasılkelam Kıymetli Başkanım, çok fazla yasal düzenlememiz var. Aslında, sıkı sıkıya korunuyor

**** Devre Mülk ve Devre Tatil Sektörlerinde Yaşanan Mağduriyet İddialarının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi alt Komisyonun 8/1/2019, 9/10/2019, 30/10/2019, 4/3/2020, 10/3/2020 ve 26/5/2021 tarihli Toplantı Tutanaqları bu Toplantı Tutanağına ekli dir.

**** Devre Mülk ve Devre Tatil Sektörlerinde Yaşanan Mağduriyet İddialarının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu Raporu bu Toplantı Tutanağına ekli dir.

ama sözleşme serbestisi gereği biz insanımıza tip sözleşmesi yaptıramadığımız için belli mağduriyetler de oluyor. Bizim Meclisimizin cüzü olan Komisyonumuzdaki kararımız, üst Komisyonumuza, şahsınıza, Komisyon üyelerimize ve Meclisimize sunulmak üzere müstakil bir kanuni düzenleme yapılmasının bu konudaki sorunları çözeceğini düşünüyoruz.

Yine, Ticaret Bakanlığıyla yaptığımız toplantılarda sektördeki yatırımcıların öz kaynaklarıyla faaliyetlerinin devamını sürdürememesinin yani tüketici tarafından aktarılan kaynağa ihtiyaç duyulmasının da sorunların temelini teşkil ettiği görülmekte. Biz birçok ekip dinledik burada Başkanım, buradaki fotoğraf şu: Genelde buranın muhatap kitlesi orta gelir ve daha alt gelir grubu olduğu için, paket sözleşmeler, devre mülkler ve devre tatiller daha ekonomik olduğu için insanlarımız ciddi anlamda buna itibar ediyor, itibar ettiği bu sektörle ilgili de başlangıç itibarıyla çok iyi yani sürece başlıyorsunuz, işte, 100 tane yapıyorsunuz, 100'ü 24'le çarpıp 2.400 kişiye satıyorsunuz, büyütüyorsunuz, daha böyle kısa devre tatillerde işte on gün, yedi gün satılanlar var. Ama bunun sürdürülebilir bir kısmı yok Başkanım. Dünyadaki örneklerini inceledik. İşte, İsviçre'de birkaç yerde var, Amerika'da var, tam oturmuş bir yapı yok. Belki biz bunu ülke olarak, o suyla ilgili bir sürü mazisi olan bir ülke olarak kendi kadim kültürümüzle de mütenasip bir uygulama yaptığımızda belki dünyaya biz bu anlamda rol model oluruz. Bu konuda bir hukukçu olarak söylüyorum: Ciddi anlamda yasal düzenlemeler var. Bu yasal düzenlemeler, tüketicinin korunmasıyla ilgili, kat mülkiyeti, ilgili yönetmelikler, Medeni Kanun'umuz... Ama günün sonunda fotoğraf şöyle bir yere varıyor: Ne kadar düzenleme yaparsak yapalım Ticaret Bakanlığı Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğünün o rekabetle ilgili, reklam yasağıyla ilgili, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının -siyasi ayrım yapmaksızın söylüyorum- yereldeki idarelerin, belediyelerin bu konuya direkt, doğrudan temas edip sürecin her safahatını takip etmek lazım. Çözüm önerilerinde var, İçişleri Bakanlığından yoğun, saldırgan satış yapıldığı ya da... İşte, Komisyon üyelerimizden de var, ben Boluluyum, Bolu'da termal var, Afyon'da var, işte Yalova'da var.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Siz diyorsunuz ki Türkiye dinamiklerine ve Türkiye coğrafyasına uygun bir özel yasa...

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Aynen öyle. Çünkü hani diyorlar ya işte “Coğrafya kaderimizdir.” Bu kaderimizde de güzel bir jeotermal kuşağı var, niye yapmayalım Kıymetli Başkanım? Birçok şeyi yaptığımız gibi bunu da inşallah milletimizin iradesiyle yaparız.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – İnşallah, bizim dönemimize nasip olur inşallah.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – İnşallah Kıymetli Başkanım.

Yine, ön ödemeli devre tatille ilgili olumlu bir gelişme oldu Kıymetli Başkanım, 31/10/2018'de, Komisyonumuz kurulduktan sonra. Belirli yeterlilikleri haiz yatırımcıların ön ödemeli olarak satış yapılmasına olanak sağlayacak bir düzenleme hayata geçirildi. Ki biz Çevre ve Şehircilik Bakanlığımıza teşekkür ediyoruz. Yapı Müteahhitlerinin Sınıflandırılması ve Kayıtların Tutulması Hakkındaki Yönetmelik Komisyonumuz kurulmasından sonraki tarihe, 2019 yılına tekabül ediyor ki bu çok anlamlı. Çünkü bir de ön ödemeli konutlarla ilgili bir alt komisyonumuz var. Bu da buradaki mağduriyetlerin birçoğunun önünü kesmiş oldu.

Yine, diğer olumlu bir gelişme Ticaret Bakanlığıyla ilgili daha önce bir çalıştay yapılmıştı, orada da tavsiye kararı olarak alınmıştı. Adalet Bakanlığımıza da bu konuda teşekkür ediyoruz. Noterlerin hafta sonu açık olmasıyla ilgili de bir tavsiye kararı vardı; açıldı, pandemi nedeniyle bir inkitaya uğramıştı, tekrar bildiğim kadarıyla açıldı. Hatta biz özellikle pilot bölgelerde, yoğun satışların olduğu Afyon, Yalova, işte belli başlıkları haiz yerlerde de belki ekstra noter görevlendirilebileceğini de düşünüyoruz. Bu da 2019 itibarıyla hafta sonu hizmet vermesi, nöbetçi noterlik uygulaması olumlu bir gelişme.

Yine, 2020 tarihinde Komisyonumuz kurulduktan sonraki tarihe tekabül ediyor, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda bazı değişiklikler yapıldı. Tüketici mahkemesine intikal eden davalar açısından ara buluculuk dava şartı hâlinde getirildi, zorunlu hâle geldi resen. Dediğimiz gibi, tip sözleşme olmadığı için bazen 6502 sayılı Yasa dışında da diğer asliye hukuk mahkemesinde çeşitli sözleşmelere dayanarak açılan davalarda da zaten ara buluculuk müessesesi ihtiyari olarak uygulanabiliyor. Dolayısıyla tüketici kapsamındaki dava şartı diğerlerinde de ihtiyari olarak... Bunun da sürecin çözümü noktasında önemli bir parametre olduğunu düşünüyoruz.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı uhdesinde bir kurul, Komisyon oluşturulmasıyla ilgili bir önerimiz var Kıymetli Başkanım. Dediğimiz gibi, devre mülkle ilgili ana çatıyı Medeni Kanun'u, Kat Mülkiyeti Kanunu ve Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün 85 tarihli tapu kadastro uygulama yönetmeliği kapsamında bu işler yürütüldüğü için dolayısıyla inşaat vesaire safahatlarına bakıldığında Çevre ve Şehircilik Bakanlığında olması isabet olur. Biz “denge denetleme sistemi” ve “eş güdüm” diyoruz buna. Yani bir bakanlığın mihmandarlığında diğer bakanlıkların beraber vaziyet edebildiği, nimette ve külfette eşitlik prensibi gereğince kimsenin topu taca atmadığı, milletin Meclisinden, Komisyonundan tabii takdirinizle Kıymetli Başkanım, arkadaşlarımızın takdiriyle çıkacak kararın Bakanlık uhdesinde de bir duruma vaziyet eden Bakanlıkla olmasının o denge denetleme ve eş güdüm sistemine uygun olacağı kanaatindeyiz. Bu konuda, Başkanım, şöyle bir avantajımız var: Konut Koordinasyon Kuruluyla ilgili bir taslak da elimizde hazır aslında kamu sektöründe. Dolayısıyla biz de burada gayrimenkul sektöründe yaşanan mağduriyetlerin kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanan mevcut taslağın tüm gayrimenkulleri kapsayacak şekilde, örneğin, Gayrimenkul Koordinasyon Kurulu olarak genişletilmesi... Zaten buna ilişkin ön ödemeli konutla ilgili vesaire gibi bir çalışma var. Dolayısıyla o kapsam genişlediğinde biz devre mülk ya da devre tatil sözleşmelerinde...

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Devre tatil de ona girer diyorsunuz.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Girer Kıymetli Başkanım.

Ticaret Bakanlığı ve diğer kurumlarla ilgili iş birliği alanlarının belirlenmesi lazım.

Ben, atlayarak devam edeyim Başkanım, uzatmayayım usul ekonomisi açısından da. Devre tatil ve devre mülklerle ilgili ön ödemeli devre tatil inşaatı yapacak müteahhitlerin sınıflandırılması, iş bitirme, sermaye yeterliliği niteliklerini taşımayan ve ön ödemeli satışın yerine getirilmesi zorunlu teminat türlerinden birini sağlamayan şirketlere yapı ruhsatı verilmemesi, kentsel dönüşüm projelerine Çevrecilik Bakanlığınca, Emlak Katılım Bankası vasıtasıyla hayata geçirilen hak ediş ve bina tamamlama sigortası teminat sistemlerinin ön ödemeli devre mülk sektöründe de uygulanması ve tapu kayıtlarında da tescil ve şerh ilişkin sorunların Çevre ve Şehircilik Bakanlığı uhdesinde olması... Burada şöyle bir açmazımız var Kıymetli Başkanım: Aslında tamamlama ve diğer sigorta türleriyle ilgili -Türkiye Sigorta Birliği burada, bürokrat arkadaşlar burada- daha önce de konuştuk. Bina tamamlama sigortasına ilişkin bir teminat olmadığı için uygulama açısından bir sıkıntı var, aslında yasal düzenleme var. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Emlak Katılım Bankası vasıtasıyla hayata geçecek hak edişlerle ilgili benzer bir formül yapılabilir gibi yine bir tavsiye kararımız var.

Yine ön ödemeli devre tatile ilişkin satış vaadi sözleşmesinin tapu siciline otomatik şerh edilmesiyle ilgili bir mekanizma kurulması için -sağ olsun Adalet Bakanlığımız da geçen yaptığımız toplantıda bu konuda katkı vermişlerdi- Çevre ve Şehircilik Bakanlığından ve Noterler Birliğinden ortak bir usul istiyoruz.

Kıymetli Başkanım, satış vaadiyle ilgili kısım noterde yapıldığı için gayrimenkullerin devir ve intikali tapuda olur, devre tatil bile olsa tapuya şerh edildiğinde bir yerin birden fazla kişiye satılmasını

engellemiş oluruz. Daha önce Dilekçe Komisyonumuz noterlerle ilgili bu kredi kartı vesaire, bir sürü tavsiye niteliğinde güzel karar almıştı. Bu adımlar...

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Kredi kartı... Şu arabalarla ilgili...

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) - Aynen öyle Başkanım.

Buna ilişkin de bir karar Adalet Bakanlığı ve Noterler Birliği noktasında, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızla böyle bir karar alınabilirse yani uygulanabilirse birçok mağduriyeti de kafadan çözmüş oluruz.

Teminat usullerinden bina tamamlama sigortasının tabana yayılarak maliyetini düşürmek için zorunlu sigorta hâline getirilmesine ilişkin somut çalışma yapılması amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığının, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla koordineli şekilde çalışmalar yapması... Kurumlar arası işbirliği dedik Başkanım.

Ayrıca sektörde bir şeye daha ihtiyaç var. Biz burada bir sürü devre mülkün, devre tatilin hem üretici hem tüketici hem satıcı hem alıcı tarafındaki bir sürü vakıf ve derneği dinledik. Tabii, bunların hangisi sağlıklı, hangisi değil, hangisi işin ne tarafında, doğru bir etik değerler manzumesi oluşması noktasında diğer sektörlerde... Turizm sektöründe TÜRİSAB gibi bir meslek birliği bulunmakta yarı kamusal bir çatı altında. Eğer böyle bir meslek birlikteliği oluşturulabilirse devre mülk ve devre tatille ilgili, o değerler manzumesi altında da biz sektörün sorunlarını ...

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Genel gayrimenkul için var ama siz devre mülk için böyle bir sektör... Güzel.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Efendim, aslında var ama yarı kamusalılığı açısından Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ya da Ticaret Bakanlığı uhdesinde ya da onlarla eş güdümlü, Kültür ve Turizm Bakanlığıyla... Bu da aslında birçok sektördeki problemleri çözer.

Hazine ve Maliye Bakanlığından noter harçlarının düşürülmesiyle ilgili genel bir talep var, onun sebebi de şu: Bunlar ekonomik değeri çok olmayan yani işte devre mülkü bir oda düşünün ya da taş çatlasın iki oda bir salon, tuvalet, banyo şeklinde düşünün, aynı yeri yirmi dört kişiye satıyorlar. Mesken niteliğinde olması hasebiyle aynı yeri aslında biz yirmi dört defa harçlandırmış oluyoruz. O da dediğimiz gibi denge denetim ve eş güdüm bir taraftan, biz vatandaşımıza ucuz, ekonomik ve doğal kaynaklarımızı ve tarihî bir hikâyesi olan termallerimizi satmayı murat ediyoruz; diğer taraftan ülkemiz büyüsün, değişsin, dönüşsün, tekâmül etsin istiyoruz. Buradaki satıcıyı ya da yatırımcıyı da desteklememiz gerekir. Dolayısıyla bu da bir açmaza vesile oluyor noktasında da bir kanaat var.

Ezcümle Kıymetli Başkanım, bu konuda her ne kadar Meclisimiz, kanun koyucu farklı bir sürü düzenleme yapmışsa da bunlar ziyadesiyle vatandaş açısından lehine de olsa farklı çatılar altında olması bir kodifikasyona ve sanki bir kod kanuna ihtiyaç var gibi müstakil bir kanaat bende hâkim oldu.

Ben, Kıymetli Başkanım, şahsınıza olmak üzere tüm ekibe teşekkür ediyorum. Özellikle alt komisyonundaki arkadaşlarla da... Tabii mağdurlar fazla bu konuda, vatandaşımızı gelip dinlemek zorunda kaldığımız için beş altı saat süren toplantılarımız oldu.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Sayın Vekilim, biz Meclis'in Marko Paşa'sıyız, dinleyeceğiz gelenleri ama bu konuda gerçekten vatandaşın çok canı yandığı için çok geldiler, hâlâ da geliyorlar, hâlâ da arıyorlar cep telefonlarımızdan, size daha çok gelmiştir muhakkak.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) - Aynen öyle Kıymetli Başkanım. Siz de bize yönlendirdiniz, sağ olun. Biz resmî toplantılar dışında da altı yedi saat -sağ olsun- uzman arkadaşlarla, Komisyon üyesi arkadaşlarla da Meclisteki odalarımızda dinlediğimiz zamanlar oldu.

Netice itibarıyla, Kıymetli Başkanım, günün sonunda böyle bir cümleyle bitirmiş olayım: Ben su üzerine bir konuşma yapıyordum, Anadolu’da su içerken -Kıymetli Valim, devlet büyüğümüz, bilir o, yaşa hürmeten söylemiyorum yani sakın yanlış anlaşılmasın- Anadolu’da bir kültür vardır, büyük küçükten su istediğinde, suyu ikram ettiğinde eli göbeğinde durur, bekler, içenin ikram edene “Aziz ol.” dediği bir medeniyet hıfzından geliyoruz, sadece beyaz enerji değil. Biz istiyoruz ki bu millî kaynaklarımızı kullanalım, vatandaşlarımız mağdur olmasın ama bunu yaparken de bu kaynaklarımızı gelecek nesillere aktaralım muradımız var. Bu anlamda da böyle bir çalışmayı takdirlerinize arz ediyorum Kıymetli Başkanım.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Çok teşekkür ediyoruz, ellerinize sağlık.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Başta size ve diğer Komisyon üyesi arkadaşlarımıza emekleriniz için ben de çok teşekkür ediyorum.

Raporu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi rapor hakkında görüşmelere başlayalım.

Sayın vekillerim, söyleyeceğiniz bir şey var mı?

METİN İLHAN (Kırşehir) – Yabancı olduğumuz bir konu olduğu için.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Peki, şimdi aslında doğrusu bu yani bilmediğimiz bir konuda konuşamayız, çok emek verdiler.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Başkanım izin verirsiniz...

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Buyurunuz efendim.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Vekilime öncelikle teşekkür ediyorum, çok güzel bir sunum yapmış oldu gerçekten. Bu konu her yerde şikâyet olarak gündeme gelen bir konu. Buna Türkiye Büyük Millet Meclisinde Dilekçe Komisyonunun özellikle parmak basmış olması zatlalinizin üzerinden oldukça isabetli. Bu konuda her türlü yasal çalışma yapılmalı diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Biraz evvel söylediğim gibi, inşallah, bu kod kanun bizim dönemimizde, 27’nci Döneme nasip olur, Arkadaşımız da ilk imzacısı olur, bizler de imzalarız.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Sizden sonra diyelim Başkanım.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Vekilim, söz talebiniz var mı?

ARZU AYDIN (Bolu) – Yok.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Arzu Hanım size de çok teşekkür ediyoruz. Geç olmakla birlikte girdiniz Komisyona, çok teşekkürler.

Değerli bürokratlarımız, sizin var mı söyleyeceğiniz?

Ticaret Bakanlığından Genel Müdürümüz Avni Dilber Bey, buyurun efendim.

TİCARET BAKANLIĞI TÜKETİCİNİN KORUNMASI VE PİYASA GÖZETİMİ GENEL MÜDÜRÜ AVNİ DİLBER - Sayın Başkanım...

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Ticaret ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı burada. Bizim Komisyonda 10 tane ayrı bakanlık için içindeydi.

Hüda Hanım, bir şey söylemek ister miydiniz?

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Kıymetli Başkanım, bir cümle söyleyeyim Genel Müdürüm başlamadan önce.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Buyurun.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) - Biz tabii Genel Müdürümüze hayırlı olsun diyoruz. Daha önce Ahmet Erdal vardı, o da Azerbaycan’a -yanlış hatırlamıyorsam- ticari ateşe olarak ayrıldı, dün aradı, size de selamları var Kıymetli Başkanım, beraber yürütmüştük.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Hayırlı olsun.

Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

TİCARET BAKANLIĞI TÜKETİCİNİN KORUNMASI VE PİYASA GÖZETİMİ GENEL MÜDÜRÜ AVNİ DİLBER - Sayın Başkanım, Sayın vekillerim ve değerli bürokrat arkadaşlar; tabii, devre mülk ve devre tatil konusu bizim yirmi beş yıllık bir hikâyemiz, aslında mevcutta düzenlemeler var. Ben iki noktadan başlamak istiyorum, öncelikle raporda öngörülen öneriler, kurumlara yüklenen görevler aslında bu konunun çözümünde çok önemli sonuçlar doğuracaktır. Biz her ne kadar belli mevzuatla bu yola devam ediyor olsak da özellikle Sayın Vekilimizin belirttiği bu dağınık mevzuat durumu bizi zaman zaman zora sokmaktadır. Öngörülen sistemi biz çokça destekliyoruz ve bu konuda biz birincil paydaş olarak Sayın Bakanlığımıza yardımcı olacağız çünkü bizde uygulamaları vardır.

Şu konuya değinmek istiyorum: Devre mülk ve devlet tatil bundan yirmi yıl önce sektörün tamamen dolandırmayla eşleştiği bir durumdaydı. Gelineen noktada aslında burada yarı kamu niteliğinde bir birlikten bahsedilmiş olsa da biz bu konuda Bakanlık olarak aslında dernek de kurdurduk “Devremülk ve Devre Tatilciler Derneği” diye. Bu işi düzgün yapmak isteyenlerin, bu kaynağı doğru kullanmak isteyenlerin aslında bu çatı altında toplanmasını istedik yani ilk adımları atmış olduk ancak bu işin başka düzenlemeleri bizi zaman zaman burada bir alana sıkıştırmaktadır. Ben, tabii, arka planda bu süreçleri takip ediyordum Sayın Başkanım, dolayısıyla uzun yıllar da bu sektöre bakmış birisi olarak şunu söyleyebilirim: Rapor gerçekten çok profesyonelce hazırlanmış. Burada bunu söylemem gerekiyor yani biz otursak nasıl çözülür desek herhâlde ancak böyle çözülür derdik. Çünkü bu rapordan sonra bizim de aksiyon alma durumumuz değişecektir.

Bu bir saldırgan ticari yöntemdir aslında. Özellikle bunun satışında bir sorun vardır Sayın Başkanım, bizim bunu çözmemiz gerekecek. Satışından sonraki işletmecilik sürecinde de birtakım sorunlar vardır; sonuçta bu normal bir satışla devam etmemektedir. Hiçbir gazetede bir devre mülk, devre tatil ilanını pek göremezsiniz çünkü insanlar normal düşünürken buraya gidip bir mülk satın alma ihtiyacı çok hissetmezler ama satış yöntemini herkes bildiği için söylemiyorum, öyle bir satış yöntemi vardır ki ertesi gün hemen hemen herkesin vazgeçmek üzere satın almak zorunda kaldığı bir sistemdir. Dolayısıyla, bu sisteme yönelik alacağımız tedbirler özellikle ön ödemeli konut satışında bahsettiğiniz hususlarda da biraz eşleştirerek önümüzdeki süreçte sanırım -lafı çok uzatmamak adına söylüyorum- bu raporda öngörülen, özellikle Bakanlığımıza, Genel Müdürlüğümüze tevdi edilen görevlerin bizim tarafımızdan keyifle yürütüleceğini ve denetimlerin de sıklaştırılması ve biraz organize edilmesi neticesinde sanırım hedefimize yakın olacağız Sayın Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Teşekkür ediyoruz.

Bizim Komisyonumuzun yeni sistemdeki etkinliği bu gibi çalışmalarda ortaya çıkıyor. Biz bu kadar derinlemesine çalışma yaptığımızda o konuda yasa teklifi verecek milletvekillerinin ön hazırlığını yapmış oluyoruz, aynı zamanda, sizin gibi Bakanlıkların da önünü açıyoruz yani yasama organı ne

yapmanız gerektiğini büyük bir hazırlıkla size tavsiye olarak gönderiyor.

Teşekkür ediyorum.

Tekrar, yeni göreviniz hayırlı olsun.

Çevre Bakanlığından katkı sunmak isteyen var mı?

Buyurun efendim.

TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZEKİ ADLI – Şimdi, bizim, Bakanlık Hukuk Müşavirimiz bugün Ankara dışında olduğu için Komisyona katılamadı. Onun üzerine, bizim yaptığımız çalışmayı ben kısaca özetleyeyim, zaten Fehmi Başkanımız gerekli detayları verdi. Ben bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu son Komisyon ve Alt Komisyonumuzun yaptığı son toplantıdan sonra biz de Bakanlık olarak bir çalışma yaptık. Bu çalışmada tabii, Komisyon raporu doğrultusunda çalışma yaptık. Burada bir müstakil kanun düzenlemesi hep ön plana çıkıyor ve buna biz burada... Başkanımı destekleme amaçlı söylüyorum ama her ihtimale karşı bu düzenleme yapılamaz ise 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'nda da bazı değişiklikler yapılarak olayın çözümüyle ilgili de biz bir çalışma yaptık, kanun taslağı hazırladık, Komisyonumuza da sunduk. Zannediyorum, Fehmi Başkanımın haberi vardır.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Var.

TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZEKİ ADLI – Biz, burada tabii, özellikle inşaat aşamasında veya proje üzerinde birtakım satışların mağduriyet yaratmaması için 6306'daki benzer bir uygulamanın burada da getirilerek Başkanımın raporda da dediği gibi, hak ediş esaslı bir uygulamanın yapılması gerektiğini, bunun detayını metinlerimizde belirttik, vurguladık. Tabii, inşaat bitirme sigortasının -siz de bahsettiniz Başkanım- Türkiye'de maalesef uygulaması yok. Yurtta özellikle Dünya Bankası projelerinde bunların uygulaması yaygın ama yerli projelerde olmadığı için de bunu sigortalayacak firmalar bulunmadığı için de sıkıntı yaşanıyor. Belki zaman içerisinde bu olay da çözülsün bu da sisteme dâhil edilebilir.

Efendim, onun dışında da biz zaten metnimizi -ben detaya girmeyim- ve taslağımızı arz ettik. Belki bu taslak diğer kurumların görüşüne sunularak uygun görülürse ve bu çerçevede çalışma yapılırsa geriye kalan noktada da biz gerekli katkıyı sağlamaya hazırız.

Ben tekrar saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Çok teşekkür ediyorum.

Kod kanun gerekliliği... Bizim maketten satışlarla ilgili bir başka Komisyonumuz var, sanıyorum, o da yakın zamanda kararını çıkaracak. Ben orada da aynı karar çıkacak diye tahmin ediyorum. Dolayısıyla, o kanun çalışmasını yapmak lazım.

Teşekkür ediyorum.

Evet, Çevre Bakanlığından veya diğer katılımcı bürokratlardan söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI METE GÜLER – Sayın Başkanım, sayın vekillerim, kıymetli hazırun; Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu adına söz aldım.

Şimdi, bina tamamlama sigortasıyla ilgili Fehmi Başkanımızın bıraktığı yerden birkaç şey söylemek istiyorum. Şimdi, zorunlu sigorta hâline getirilmesiyle ilgili raporun sonucunda bir önerimiz var. Burada sadece şeyi vurgulamak istiyorum: Şu anda, sigorta sektöründe bina tamamlama sigortasının

gerçekten önemli bir işlev göreceğini düşünüyoruz biz fakat burada çok kısıtlı bir teminat imkânı var şu anda. Dolayısıyla, çok fazla bir poliçe ve prim üretimi söz konusu değil. Bu prim üretiminin artırılması ve sigorta şirketlerinin de bu ürünü cazip görmeleri açısından bazı talepleri vardı. Bu taleplerin yerine getirilmesi durumunda bu sigortanın yaygınlaşacağı ve ondan sonra da zorunlu hâle getirilebileceğiyle ilgili bir düşüncemiz var, bunu arz etmek istedim açıkçası.

Sayın Başkanım, ayrıca, Sigorta Birliğinin burada temsilcisi de var, isterseniz kendisi de söz alırsa faydalı olacağını düşünüyorum.

Arz ederim.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI YATIRIM VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR VEKİLİ ŞENNUR ALDEMİR DOĞAN – Sayın Başkanım, kıymetli Komisyon üyeleri; ben de Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürüyüm.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Eskiden de Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürü bir hanım vardı değil mi orada?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI YATIRIM VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR VEKİLİ ŞENNUR ALDEMİR DOĞAN – Evet.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Birkaç kaç sene evvel. Ayla hanım...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI YATIRIM VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR VEKİLİ ŞENNUR ALDEMİR DOĞAN – Evet, Ayla Mirmahmutoğulları.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Çok memnun oldum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI YATIRIM VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR VEKİLİ ŞENNUR ALDEMİR DOĞAN – Başkanım, ben, bize tevdi edilen görevlilerle ilgili kısaca bahsetmek istiyorum.

Bu raporun sonucuna göre ilk maddede 2 görev tevdi edilmiş. İlk maddede Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüzle bir protokol yapılması ve... Çünkü Bakanlıkta bu devre mülklerde şöyle bir problemimiz vardı: Bunlar bizim belgelendiremeyeceğimiz tesislerden olduğu için, biraz da konut dokunulmazlığına sahip oldukları için belgelendirme konusunda bir sıkıntı vardı. Bir de bu devre mülklerin imar planlarında konut alanlarında aslında yapılması gerekiyor ama imar planlarıyla ilgili şöyle bir problem oluyor: Turizm tesis alanları emsallerinden yararlanarak konut kullanımına geçtikleri için farklı bir durum oluyor. Eğer Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüzle bu raporun sonucuna göre yapacağımız protokolda bu konuda böyle bir sınırlandırma ve bizden izin alınması ya da bu konuda bir şey yapabilirsek aslında protokolümüz içerisinde belki faydalı olabiliriz.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Koordinasyon...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI YATIRIM VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR VEKİLİ ŞENNUR ALDEMİR DOĞAN – Evet, koordinasyonumuz olursa iyi olur diye düşünüyoruz bizim açımızdan da.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Yalnız, Çevre ve Şehircilik siz para verirsiniz sizi dâhil ederiz yoksa niye turizmi teşvik alanı geliştirme bölgesine bir para verilmeyecekse Turizm Bakanlığı... Öyle değil mi Başkanım?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI YATIRIM VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR VEKİLİ ŞENNUR ALDEMİR DOĞAN – Şöyle efendim: Şimdi, bizim zaten 2'nci maddede desteklerle

ilgili bir bölüm var. Biz desteklerimizi, zaten termal kaynaklarımızla ilgili bütün desteklerimizi... Biliyorsunuz, Afyon yani bütün termal kaynaklarla ilgili sondaj yapılması, o hatların bağlantılarının sağlanması, hatların yapılmasıyla ilgili desteklerimiz var, onda hiçbir sorunumuz yok zaten yani orada bütçemiz var ama aslında bizim bu Komisyon raporunda iletmek istediğimiz şey, biraz daha bu termal kaynakların kontrollü kullanımının sağlanması ve bu konuda desteğin artırılması gibi bir şey varmış. Biz onu sonuç kısmına birazcık farklı yansıtılmış gibi algıladık. Yani bize verilen görevlerde zaten var olan desteğimizin sanki artırılması gibi olmuş ama bizim aslında önerimizde bu kür merkezi ve kür kliniklerinin ortak alanlar şeklinde düzenlenmesi, bu konuda destekler verilmesi. Mesela, böyle bir desteğimiz yok, onu belki ekleyebiliriz, biliyorum.

Ha, bir de bu jeotermal kaynakların reenjeksiyon yapmalarını sağlamak. Örneğin, otellerde biz bütün odalarda jeotermal kaynakların kullanılmasını sınırlandırıyoruz, daha çok ortak alanlarda kullanıyoruz ama bunu belki devre mülklerde sağlayamazsak kaynakların sürdürülebilirliğini şey yapabiliriz yani onu engellemiş oluruz. O yüzden o açıdan önemli olabilir.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Sayın Genel Müdürüm, teşekkür ediyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI YATIRIM VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR VEKİLİ ŞENNUR ALDEMİR DOĞAN – Teşekkürler.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Sayın Başkan, eğer ikna olduysanız bu konuyu Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürünün önerisi olarak oylayalım ve raporumuza bunu ekleyelim.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Olur.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Sizce uygun mudur?

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Uygundur Başkanım.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Öncelikle bunu bir oylayalım.

Katkınız için çok teşekkür ediyoruz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI YATIRIM VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR VEKİLİ ŞENNUR ALDEMİR DOĞAN – Rica ederim.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – İşte, bu konuşmaların böyle bir faydası var.

Değerli milletvekillerim, Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürünün önerisini raporumuza dercetmeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerinizin Sayın Başkanla tekrar lafzını yazarsak çok memnun olurum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI YATIRIM VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR VEKİLİ ŞENNUR ALDEMİR DOĞAN – Tamam.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun efendim.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ KOORDİNATÖRÜ ALPER TAN – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Bina tamamlama sigortasıyla ilgili söz almak istedim. Bina tamamlama sigortası ülkemizde on binlerce inşaat projesinin içerisinde senede yaklaşık 10-15 adet yapılıyor. Bina tamamlama sigortasının yaygın olmamasıyla ilgili yapısal problemler var. Daha önce Dilekçe Komisyonuna sorunların ne olduğu, Türkiye’de bina tamamlama sigortasının neden yapılamadığını yazılı olarak bildirmiştik. Burada önümüze üç tane temel problem çıkıyor.

Birincisi: Bankalar kredi verdiği zaman tapuya ipotek koyabiliyor. Sigorta şirketleri ise sadece

tazminat ödediğinde hak sahibinin halefi durumuna geçiyor. Dolayısıyla, bina tamamlama sigortasını yapan sigorta şirketi, zarar gerçekleştiğinde rücu edebileceği herhangi bir ipotège sahip olmuyor. Burada, kanuni düzenlemeyle sigorta şirketlerinin poliçe yaptığı anda ipotek koyabileceği bir sisteme ihtiyaç var.

İkinci konu; bina tamamlama sigortasının muadili olan banka teminat mektubundaki vergisel avantajlar, damga vergisindeki muafiyet sigorta şirketlerine tanınmamış durumda. Dolayısıyla, banka teminat mektubundan daha pahalıya mal oluyor vergi yükünden dolayı.

Üçüncü konuya; bankalar hak ediş sistemini uygulayabiliyor ancak sigorta şirketleri uygulayamıyor. Yurt dışında bina tamamlama sigortasını gerçekleştiren sigorta şirketleriyse, Türkiye’de bankaların gerçekleştirdiği hak ediş sisteminin muadilini uyguluyor. Burada, maketten konut alan şahıs parayı blokeli bir hesaba yatırıyor ve sigorta şirketinin kontrolünde oluyor, müteahhit herhangi bir şekilde inşaatı tamamlayana kadar bakiyeye ulaşmıyor ve bu hesaptan yapılan ödemeler sigorta şirketinin onayıyla onun ödemekle yükümlü olduğu fatura sahiplerine gerçekleştiriliyor. Bu yapısal sorunlar çözülmenden bina tamamlama sigortasının yaygınlaşması mümkün değil ve bu yapısal sorunlar varken zorunlu poliçe hâline getirilmesi sigorta sektörü açısından karşılanması zor bir yükümlülük hâline gelir.

Diğer konuya devre mülk, devre tatil sistemi. Devre mülk, devre tatil sistemine yönelik bir bina tamamlama sigortası örneği yurt dışında yok, dolayısıyla böyle bir reasürans kapasitesi de yok. Bina tamamlama sigortası sadece binayı tamamlıyor, hâlbuki devre mülk, devre tatilde bir otelcilik hizmeti de var. Eğer sigorta şirketinin devre mülk, devre tatil sistemini işletir hâle getirmesi beklenirse, bununla ilgili bir reasürans kapasitesi sağlanması, teminat verilmesi de mümkün olmayacaktır. Bina tamamlama sigortasıyla sadece binayı tamamlamak mümkün. Bunları arz etmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Teşekkür ediyoruz katkınız için.

Sayın Başkanım, var mı söyleyeceğiniz bir şey?

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Başkanım, sadece bir cümle katkı vereyim. Bu hassasiyetlerin hepsi raporda belirtildi, saatlerce bu mevzularda konuşuldu. Burada, dediğimiz gibi, eş güdüm ve birlikteliğe ihtiyaç var. Bu birliktelik sağlandığı zaman gerek bina tamamlama sigortasıyla ilgili gerek buna ilişkin örnek bir sürü uygulama var. O yapısal sorunlar giderilir Başkanım.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Evet, çok teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen başka milletvekilimiz, bürokratımız var mı?

Buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI MESLEKİ HİZMETLER GENEL MÜDÜRÜ MURAT ORAL – Sayın Başkanım, değerli hazırun; hepimize saygılarımı sunuyorum.

Raporda geçen bir iki konuyla alakalı bilgi arz etmek isterim uygun görürseniz. Öncelikle, bu Konut Koordinasyon Kurulunun “gayrimenkul kurulu” şekline dönüştürülerek hayata geçirilmesi hususu raporda geçiyor. Biz Cumhurbaşkanlığı eylem planlarında da yer aldığı üzere 2020 yılı içerisinde Konut Koordinasyon Kurulu yönetmelik taslağını hazırladık, tüm ilgili kuruluşların görüşlerini aldık ve Cumhurbaşkanlığımıza ilettik yayınlanmak üzere. Ancak oradan, şu şekilde bir geri dönüş oldu: Çevre ve Şehircilik Bakanlığının zaten devlet bünyesinde yer alan konutla ilgili tüm birimleri istenilen aralıklarla toplayabileceği yani bu bir istişari kurul olacağı için -icrai bir kurul olmayacaktı, istişari bir kurul olacaktı- bu istişare mekanizmasının zaten yürütülebileceği, dolayısıyla, devlette bürokratik belki de hantallığa yol açabilecek şekilde yeni bir kurul kurulmasının gerekli olmadığı yönünde bir geri

dönüş oldu ve o bizim çalışmamız kadük kaldı. Yani Konut Koordinasyon Kurulu şeklindeki çalışma şu anda durmuş durumda, onu arz etmek isterim Sayın Başkanım.

Diğer bir konu da yine raporda yer alan önerilerden bir tanesiydi; müteahhitlik sektörünün güçlendirilmesi. Aslında, bu hem devre mülk sektörünü hem de ön ödemeli konut satış sektörünü biraz disiplin altına alacaktı. Biz müteahhitlik yönetmeliğimizi geçen sene yürürlüğe soktuk. Bu yönetmelikle beraber artık müteahhitlerin belli ekonomik ve mali yeterliliklere sahip olmaları şartı getirildi. Yönetmelikten önce 450 bin civarında müteahhidimiz varken şu an 80 binlere düştü çünkü bunların geri kalan kısmı bu ekonomik ve mali yeterlilikleri sağlayamadıkları için bu belgeleri alamadılar. Üstelik, bu 80 bin müteahhidin de yaklaşık 50 bini en alt grupta yani 5-10 bağımsız bölümlü binalar yapabilecek pozisyonda. Dolayısıyla, bu devre mülk ve ön ödemeli konut sektörüne giren diğer inşaatları yapabilecek kapasitede yaklaşık 20-30 bin civarında bir müteahhit kaldı ki bu Avrupa ortalamalarıyla uyumlu hâle gelmiş oldu yani 450 binlerden 20-30 binlere daha kaliteli bir müteahhitlik sektörümüz oluşmaya başladı. İkinci husus olarak bunu arz etmek istedim efendim.

Bir diğer husus da Sayın Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüzün de ifade ettiği üzere bu Kat Mülkiyeti Kanunu'nda "Devre Mülk Hakkı" diye bir bölüm var, yani 8'inci bölüm, 57'nci madde ile 65'inci madde arası, orada iki sayfalık bir bölüm var, tamamen devre mülk sektörünü tanımlıyor. O bölüme, buradaki satışlarda yaşanacak mağduriyetleri önlemek adına bazı madde revizeleri, ilave öneriler getirdik. En önemlisi de bence artık devre mülk sektöründe yapılacak inşaatların ilerleme seviyesine göre bununla eşit oranda satış yapılabilmesi maddesi. Bence bu madde de çok önemli bir madde olacaktır. Müstakil bir kanun çıkartılmayacak olsa dahi, bir devre mülk bağımsız bölümünün inşaatın ilerleme seviyesinden daha fazla şekilde satılamayacağı anlamına gelir ki bu, mağduriyetleri çok büyük oranda azaltacaktır. Bunları ifade etmek istedim.

Arz ederim.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Çok teşekkürler.

Başka söz almak isteyen arkadaşımız var mı?

Buyurun efendim.

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ BAŞKANI DURSUN CİN – Sayın Başkanım, sayın vekillerimiz ve değerli hazırun; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben, kısaca belirtmek istiyorum, raporda zaten birkaç yerde değinilmiş. Biz, bu konulardaki çalışmalarımıza zaten Adalet Bakanlığımızın önderliğinde, Bakanlığımızın verdiği talimatlar doğrultusunda Noterler Birliği olarak da devam ediyoruz.

Burada, müşteri-iş sahibi arasındaki en büyük sorun; görüldüğü gibi işin resmiyeti olmadığı için ya da bir sözleşmeye bağlanmadığı için vatandaşların mağduriyetine dayalı bir konu söz konusu. Burada da işte noterlerin zaten Noterlik Kanunu 1'inci maddesinde belirtildiği gibi, hukuki güvenliği sağlamak, işlemleri belgelendirmek gibi genel bir görevimiz var. Raporda da belirtildiği gibi bu konuda bize düşen bir görev olarsa bizim bunu yerine getirmeye hazır olduğumuzu özellikle belirtmek istiyorum.

Çalışmalar için emeği geçen herkese, meslektaşlarımız adına, noterlerimiz adına, biz de şükranlarımızı sunuyoruz efendim.

BAŞKAN MİHRİMAH BELMA SATIR – Çok teşekkür ediyorum katkınız için.

Efendim, redaksiyon yetkisini de alarak raporumuzun alınan kararlar çerçevesinde kabul edilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sabrınız için teşekkür ediyorum,

Bugünkü toplantıda görüşülecek başka konu kalmadığı için toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati:16.29

